Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ
ВА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1928 ЙИЛ 11 ДЕКАБРДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ✦ № 119 (9365). • 1988 йил 22 июнь • чоршанба • Баҳоси 3 тийин.

Демократия сабоғи

МОСКВАГА ТЕЛЕГРАММА

Ўзбекистон Фанлар академияси фалсафа ва ҳуқуқ институтининг бир группа олимлари «бутун умид КПСС Марказий Комитетидан» деган қарорга келишди. Институтдаги вазиятдан ташвишга тушиб, маҳаллий органлардан ёрдам ололмаган кишилар мамлакат коммунистлари штабига телеграмма юборишга аҳд қилишди.

Биргалашиб текст ёзишди, муҳокама қилишди, сўнгра қўл қўйишганидан кейин ҳамкасабаларининг биридан телеграммани жўнатишни илтимос қилишди. Бу одам эҳтиётдан паспортини олиб, Тошкент почтамтига келди.

Тўлдирилган бланкни дарчадан узатаётганда, унга: «телеграммага қўл қўйган барча кишилар паспортларини олиб келишсин»,— деган жавоб бўлди.

Соддадил олим исботламоқчи бўлар, илтимос қилар, лекин почтамт ходимаси пинагини бузмасди, ниҳоят, олим ана шу ғалати талаб баён этилган қоидани кўрсатинг, деб туриб олди. «Ихтиёр сизда, жўнатмай қўяқолинг»,— дейишди унга.

Ҳамонки файласуфлар шундай телеграммани жўнатишмоқчи бўлган экан, улар анойи одамлар эмас. Қаҳрамонимиз ҳам: «Агар ўзим қўл қўйсам, оласизми? Ахир паспортим қўлингизда-ку, деди. Қабул қиламиз»,— деган овоз чиқди дарчадан.

Шундай қилиб, у телеграммани ўз номидан жўнатди. Архивда эса ҳамма имзо чеккан нусха қолди, албатта.

* * *

Бу воқеанинг тагига етмоқчи бўлдик. Изоҳ беришни илтимос қилиб, Ўзбекистон ССР алоқа министрининг биринчи ўринбосари Шавкат Шукурович Исломовга мурожаат қилдик. «Ғалати вазият бўлибди-ку,— деди у.— Бундай воқеалар кам учрайди. Ярим соатдан кейин жавобини оласиз».

Роса ярим соат ўтганидан кейин Тошкент почтамти бошлиғи вазифасини ижро этувчи Анастасия Айковна Балашова қўнғироқ қилди. Мамлакатимизда амал қилаётган «телеграф қоидалари»га кўра ҳукумат телеграммасини жўнатаётган одам паспортини кўрсатиши керак. Телеграммага имзо қўйган барча кишиларнинг эмас, балки бир кишининг паспорти бўлса кифоя. Шу одамларнинг ҳаммаси келишининг ҳам ҳожати йўқ.

— Марҳамат қилиб айтсангиз,— қизиқиб қолди Анастасия Айковна,— бу воқеа қайси алоқа бўлимида содир бўлибди?

Биз, бу ҳол сиз раҳбарлик қилаётган почтамтда бўлди, дедик.

— Чакки бўлибди,— таъкидлади раҳбар.— Телеграммани жўнатмоқчи бўлган кишилардан кечирим сўраймиз. Ходимларимиз хатога йўл қўйишгани шубҳасиз. Биз уларга танбеҳ бериб қўямиз. Бугуноқ зарур тадбирларни кўрамиз.

Бу демократиянинг кичикроқ сабоғи десак арзийди. Бу воқеанинг хавфли бир томони бор. Баъзи мижозлар республиканинг «катталари» шундай буйруқ беришгандир-да, ҳокимиятнинг маҳаллий органлари пойтахтга танқидий мулоҳазаларни юборишга монелик қилмоқдалар, деган хулосага келиши мумкин.

Аслида эса бу кичик амалдорнинг ўзбошимчалигидир. Бу қайта қуриш карвони йўлидаги чақатошдек бир гап.

Ю. КРУЖИЛИН,
(ЎзТАГ мухбири).

• РЕДАКЦИЯГА КЕЛГАН ХАТЛАРДАН •

• ҚАЙТА ҚУРИШ: СЎЗДА ВА АМАЛДА •

ҚОШ ҚЎЯМАН ДЕБ...

БИЗНИНГ Ғазалкент шаҳридаги Мичурин кўчасида кўнгилочар чойхона бўлгучи эди. Бу ерда меҳнат, уруш ветеранлари, кекса пенсионерлар, қолаверса, ўтган-кетган ёш-яланглар бир пиёла чой устида суҳбат қуриб, дам олиб кетишар эди. Нима бўлди-ю, чойхона номаълум сабабга кўра «Дилбар» универмаги яқинидаги ошхонага қўшиб юборилди. Ҳозир чойхонамиз ўрнини «Кўксув» кафеси эгаллаб турипти. Хўш, бу билан нимага эришилди? Олдинлари чой билан чанқовни босиб, ҳордиқ чиқарган хўранда энди ошхона яқинига келиб тўхтаган машина ва тракторлар чангидан, навбатда турган ишчилар шовқинидан ҳориб-чарчаб чиқадиган бўлиб қолди.

Иккинчи бир муаммо, шуки, Жамбул кўчасида туппатузук халққа хизмат кўрсатиб турган ҳаммом 1988 йилга келиб номаълум сабаб билан маиший хизмат кўрсатиш комбинатининг автомашиналарга сиртма тикадиган цехига айланиб қолди. Ҳаммом-ку, кўп йиллардан буён соғлиқнинг гарови сифатида шаҳар аҳолисининг деярли ярмисига хизмат кўрсатиб келаётган эди. Хўш, бу цехдан кўпчилик қандай манфаат кўряпти? Фойдаси фақат шу бўлди. Халқ саломатлиги учун биринчи галда зарур бўлган ҳаммом ўрнида бешолти кишининг машинаси ўриндиғи учун сиртма тикиб беріляпти, бозорча яқинидаги иккинчи ҳаммомда навбат кутганлар сафини ошириб, одамларнинг қимматли вақтларини беҳуда ўтказишга сабабкор бўлишди. Бу қош қўяман деб кўз чиқариш эмасми?

Халқ хоҳиши ва эҳтиёжи билан ҳисоблашмай, бундай ўринсиз мувофиқлаштиришларга қачон чек қўйилади?

Ғазалкентлик бир группа уруш ва меҳнат ветеранлари номидан:

Ю. ХОЛМЕТОВ.

ҲАР БИРИМИЗГА БОҒЛИҚ

Қайта қуриш программасининг муваффақиятли амалга оширилиши ҳар бир совет кишисига боғлиқ. Биз оддий ишчи ёки корхона раҳбари бўлмайлик, ўз вазифамизни сидқидилдан бажарсак, янги-янги резервлар ва имкониятларнинг ишга солинишига ёрдам берсак, унумли ва сифатли ишласаккина бунга эришилади. КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ М. С. Горбачев ўзининг республикамиз раҳбар ходимлари ҳузурида сўзлаган нутқида буни яна бир бор таъкидлади.

Шуниси қувончлики, бизнинг тикувчилик фабрикамизда ҳам фидокорона меҳнат қилаётган, зиммасидаги вазифани виждонан бажараётган чеварлар тобора кўпайиб бормоқда. Хўжалик юритишнинг янги усулларини қўллаш уларда коллектив меҳнати натижасидан манфаатдорликни кучайтиришга олиб келди. Шунинг учун ҳам чеварларимиз кўпроқ коллектив манфаатини ўйлайдиган, ўзиникини унга бўйсундирадиган бўлиб қолдилар.

Шундай меҳнатсеварлар ҳақида гап борганда 1-цехнинг тахловчи-оҳорловчиси О. Мавлонов, тикувчилар бригадири Р. Эмирзақова, тикувчи Р. Бегиева ва бошқа ўнлаб касбдошларимиз номини ҳурмат билан тилга оламиз. Улар доим топшириқни 1,5 бараварга етказиб бажармоқдалар ва сифатли маҳсулот бермоқдалар. Бу билан коллективнинг буюртмачилар олдидаги бурчининг муваффақиятли бажарилишига кўмаклашмоқдалар.

А. ТУРСУНОВА,
Чирчиқдаги «Ғунча» тикувчилик фабрикаси мастери.

Бир мавзуда икки хат

ҲАММАСИ ЛОҚАЙДЛИГИМИЗДАН

ҲАР ЙИЛИ эрта кўклам кезлари янги микрорайонлардаги одамларнинг шанбалик ва якшанбалик ҳашарларига чиқишиб, гулзор ва хиёбонлар учун ажратилган ерларни юмшатиб, текислаб, тартибга келтириб, турфа гул, ҳар хил мевали дарахт кўчатларини ўтказаётганларини, кўм-кўк майсазорлар ҳосил қилиш мақсадида турли кўкатларнинг уруғини сепаётганларини кўриб қувонамиз, ўзимиз ҳам қараб туролмай, қўлимизга белкурак ёки кетмон олиб ҳашарга қўшиламиз. Аммо орадан ҳеч қанча вақт ўтмай, кўпчиликнинг кучи билан тартибга келтирилган бу майдонлар тепкиланиб, оёқости қилинади, одамлар майсазор ва гулзорлардан тўрт тарафга юришиб, из солишади, кимлардир гул ва дарахт кўчатларини эгиб, синдириб, ҳатто суғириб ташлайди.

Ёки янги қурилган массивлардаги кўп қаватли уйларга кириладиган йўлакларнинг аҳволига бир назар ташлайлик. Хонадонларнинг эгалари бу ерга дуч келган чиқинди, сипиринди ва бошқа ифлос нарсаларни сочиб ташлайверишдан ор қилмайдилар. Серқатнов кўчалар, гавжум транспорт бекатлари ва бошқа зарур жойларга ўрнатиладиган янги телефон будкачалари кейинги ҳафта юзини кўрмай, хароб бўлади. Шаҳар кўчалари, соя-салқин хиёбон ва боғларда танаси бутун дарахтни топиш қийин. Уларга оғизга олиб бўлмайдиган сўзларгача ўйиб ёзилган.

Бунинг учун, аввало, ўзимиз яъни шаҳарликлар айбдормиз. Хоҳ ёш, хоҳ катта бўлсин одобдан ташқари хатти-ҳаракат қилаётганларга кўзимиз тушса ҳам ўзимизни кўрмаганга олиб ўтиб кетаверамиз, гражданлик бурчимизни бажармаймиз, лоқайдлик қиламиз.

Дарвоқе, мен меҳнат отпускам пайтида Кисловодск шаҳрида 24 кун дам олиб, бирор кишининг маданиятсизлик қилганлигини, сигарет қолдиғи ёки қоғоз парчасини дуч келган ерга ташлаганини кўрмадим. Ҳолбуки, бу ердагиларнинг кўпчилиги мамлакатнинг ҳамма бурчакларидан дам олгани келган кишилардир.

Демак, тозаликка риоя қилинса, тартиб сақланса бўлади. Такрор айтаманки, бу биринчи галда биз, шаҳарликларга боғлиқ.

С. ЧИНАЕВ,
Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмасининг фрезерловчиси.

МАДАНИЯТНИНГ ЭСКИ, ЯНГИСИ БЎЛМАЙДИ

ЯҚИНДА ўзим шоҳид бўлган бир воқеа баҳона баъзи фикр-мулоҳазаларимни ўртоқлашмоқчиман. Бекатда автобус кутиб турганимда 18—19 ёшлардаги икки қизнинг пала-партиш писта чақаётганини кўриб афсусланган эдим. Улар автобусга чиққанларидан сўнг ҳам писта чақишларини қўймай, ҳамма ёқни ифлос қилаётганликларини кўриб, чидаб туролмадим ва танбеҳ бермоқчи бўлдим:

— Қўйинглар, қизлар, автобусда писта чақиб маданиятсизлик қилиш сиз ёшларга ярашмайди...

— Биз билан нима ишингиз бор, бу ер сизнинг уйингиз эмас,— дея жириллаб кетди қизлар. Автобусдагиларнинг бирортаси мени қўллаб-қувватламади. Аксинча, олифтанамо кийинган бир йигит ўзимга дакки бера кетди:

— Сиз, катталар ёшларни сира ўз ҳолига қўймайсизлар, кун бермайсизлар, маданиятни рўкач қилиб турткилайверасизлар. Эскидан қолган маданиятингизни ўзингиз пишириб енг...

Мен Иттифоқимизнинг жуда кўп шаҳарларида бўлганман. Аммо ҳеч қаерда бизнинг Тошкент шаҳридагидек (айниқса Эскишаҳар атрофидагидек) тозаликка, маданиятга нисбатан бундай бефарқликни кўрмадим. Жамоат транспортлари салонида ҳам аҳвол шу. Оёқ ости ифлос, ўриндиқлар эски, йиртилган, атайлаб тилинган.

Айтаман десам гап кўп. Бироқ гапирган билан амалда ҳеч нарса қилинмаса нима фойда. Санитария маданиятисиз умуман маданиятнинг ўзи йўқ, деганларидек аввал озодалик, саранжом-саришталикка одатлансак, сўнгра ахлоқ-одоб, муомала маданияти, кишилар ўртасида меҳр-оқибат изга тушса ажаб эмас эди.

Т. ҚУРБОНОВ,
врач, СССР соғлиқни сақлаш аълочиси.

ЙИЛҚИЧИЛИК НЕГА ЭЪТИБОРДАН ЧЕТДА?

КОЛХОЗ ва совхозлар ташкил этилганида асосан ер отлар ёрдамида ҳайдалар, уруғ сепилиб, ишлов берилarди. Улар араваларга қўшиб ҳосил ташиларди, биялардан олинган қимизни айтмайсизми? У қишлоқ аҳлига мадад берган, шу билан қорин тўйган.

Ёдимда, Бўстонлиқ районидаги Қўшқўрғон қишлоғида иккита хўжаликда ўша йиллари 900—1000 тадан зотли от боқиларди. Хўжаликлар пландан ортган маҳсулотни, жумладан, отларни ҳам колхозчиларга натура сифатида, арзон баҳода сотишарди.

Илғор чорвадорлардан баъзилари ўша йиллари йилқичиликни ривожлантиришдаги хизматлари учун Социалистик Меҳнат Қаҳрамони унвонига сазовор бўлишган.

Улуғ Ватан уруши тугагач, қишлоқ хўжалиғи ёппасига механизациялаштирилди. Отлардан энди дастёрчилик ишларидагина фойдаланиладиган бўлди. Қишлоғимиздаги хўжаликлар бирлаштирилиб, «Ленинград» номини олди. Шу-шу отларга эътибор сусайгандан-сусайди, улар тобора камайиб борди.

Шу воқеаларни кўз олдимдан ўтказар эканман, наҳотки, йилқичилик барҳам топади, деб ўйлайман. Наҳотки, томчиси минг бир дардга даво қимиз билан шаҳарликлар у ёқда турсин, ўзимизни ҳам таъминлай олмаймиз, деган саволлар қийнайди.

Яхшики, кейинги йилларда областимиз хўжаликларида отларга эътибор бирмунча кучаймоқда. Майда-чуйда, айниқса, бригадалар ва бўлимлараро ишларда уларнинг хизмати катта бўляпти. Булар яхши, албатта. Лекин йилқичиликни жадалроқ ривожлантириш учун ишга янада жиддий киришиш керак. Шунингдек, отларга керакли бўлган баъзи буюм, ускуналарни ишлаб чиқаришни кўпайтиришни таклиф қиламан. Масалан, ҳозир отлар учун тақа, мих, эгар-жабдуқ, арава керак. Бундай нарсалар областимиз у ёқда турсин, республикамизда ҳам ишлаб чиқарилмас экан. Уларни қидириб, хўжаликларнинг мутахассислари узоқ шаҳарларга, жумладан, Қозоғистоннинг Чимкент областига бориб келишяпти.

Бу биринчи масала, иккинчиси, йилқичиликни ривожлантиришни, отлардан тўғри фойдаланишни мутасадди ташкилотлар назорат остига олса, яхши бўларди. Масалан, жойларда отлар учун асбоб-анжом тайёрлайдиган кооператив устахоналар ташкил қилиш мумкин-ку. Хуллас, бу масала билан жиддийроқ шуғулланадиган пайт келди, деб ўйлайман.

С. ИРАҲМЕДОВ,
колхозчи-ветеран.

• ЗАМОНДОШИМИЗ •

— МЕНИНГ уч яшар ўғлимни ангина қаттиқ безовта қиларди,— дейилган эди редакцияга келган миннатдорлик хатларидан бирида.— Виктор Борисович Бройде мени лол қолдирди: ўғлимни қўлимдан олиб, операция хонасига етаклаб олиб кириб, ҳам ангинасини, ҳам бурни ичидаги ўсимтани кесиб ташлаб, етаклаб олиб чиқишди ва икки соат палатада ётиб дам олгач, уйга олиб кетавердим. Касалхонада бор-йўғи 3 соат «ётдик»...

Область касалхонаси қулоқ, томоқ, бурун касалликлари бўлими ва бу бўлим мудири Виктор Борисович Бройденинг фаолияти билан танишиб, юқоридаги қалб сўзлари самимий ва ҳаққонийэканига ишонч ҳосил қилдик.

— Бизда ангина операциясининг мавсуми ҳам йўқ,— дейди Виктор Борисович,— ёзда ҳам даволайверамиз. Қайтага, иссиқ кунларда қон айланиши яхши бўлиши ҳисобига жароҳат ўрни тезроқ битади...

В. Б. Бройде область касалхонаси ташкил бўлган 1961 йилдан бери бу ерда ишлаяпти, 1973 йилда кандидатлик диссертациясини ёқлади, 1976 йилдан буён эса мазкур бўлимга раҳбарлик қилиб келмоқда. Бўлим шу соҳа бўйича Тошкент шаҳри ва областимиздаги мутахассисларнинг тажриба алмашув марказига айланганн ҳам бежиз эмас. Айни пайтда В. Бройде қулоқ, томоқ, бурун касалликлари бўйича областнинг бош мутахассиси ҳамдир.

Виктор Борисовичнинг оила аъзолари тиббиётга ўзини бағишлаган: турмуш ўртоғи Неля Ивановна Бройде узоқ йиллар ТашГРЭС медицина-санитария қисмида бош врач лавозимида ишлаб пенсияга чиқди, қизи Елена Викторовна Бондарь реаниматолог, куёви Марк Романович Бондарь эса қайнотасига ҳамкасб — қулоқ, томоқ, бурун касалликлари бўйича мутахассис.

Қўлингиз дард кўрмасин, шифокорлар!

Суратда: В. Б. Бройде.

А. Зуфаров фотоси.

ТЎРТИНЧИ КУЛЬТИВАЦИЯ ЯКУНЛАНДИ

ПИСКЕНТ районидаги «Гулистон» колхози механизаторлари ғўза қатор ораларига ишлов беришни кундан-кунга кучайтирмоқдалар. Ҳозиргача хўжаликда тўрт марта культивация ўтказилди. Бошқа агротехника тадбирлари — ғўзани суғориш, озиқлантириш ҳам қизғин. Бу йил колхоз деҳқонлари 1265 гектар майдондаги пахтанинг ҳар гектаридан олинадиган ҳосилни 26 центнерга етказиш мажбуриятини қабул қилишди. Барча участка ва бригадаларда ана шу мажбуриятга яраша ҳосил етиштириш асосий мақсад қилиб қўйилди.

Бу борада колхознинг Маннон Мусаев, Муҳтарам Худойбердиева, Насриддин Мўминов сингари тажрибали пахта усталари бошчилик қилаётган бригадаларнинг аъзолари барчага ибрат бўлишяпти. Бу бригадаларда сувчиларнинг иши группа асосида ташкил этилмоқда. Хуллас, «гулистон»ликлар бу йил ҳам ўтган йилгидек давлатга фақат сифатли пахта етказиб беришга қатъий аҳд қилишган.

У. МУҲАМЕДОВ.

«ЗАНГОРИ ЭКРАНДА»

ДЕЛЕГАТЛАР ФИКРИ

Эртага 23 июнь соат 20 дан 30 минут ўтганда республика телевидениесининг иккинчи программаси орқали «XIX Бутуниттифоқ партия конференцияси олдидан. Сўз делегатларга» туркумидан кўрсатув намойиш қилинади. Уни Тошкент шаҳри ва Тошкент области учун кўрсатувлар бош редакцияси тайёрлаган.

Кўрсатувда «Тошкент трактор заводи» ишлаб чиқариш бирлашмаси 7-цехи силлиқловчиси В. М. Харитонова, Тошкент районидаги «Ўзбекистон ССР 50 йиллиги» колхози сут соғувчиси В. Мусаева, Чиноз районидаги «Ўзбекистон ССР 30 йиллиги» колхози пахтачилик бригадаси бошлиғи Ф. Сефершаев, Тошкентдаги 22-болалар уйи директори А. П. Хлебушкина, Калинин районидаги 34-ўрта мактаб тарих ўқитувчиси Ж. Хўжаева, Чиноз район партия комитетининг биринчи секретари В. Г. Гришчук, Бекобод район марказий касалхонаси кардиология бўлими мудири А. Тоғаев ва бошқа ўртоқлар КПСС Марказий Комитетининг XIX Бутуниттифоқ партия конференциясига Тезислари юзасидан ўз фикр — мулоҳазаларини баён этадилар.

Резерв кадрлар ўқуви

Тошкент область партия комитетида енгил, мебель ва маҳаллий саноат тармоқлари раҳбарлик лавозимларига кадрлар резервининг навбатдаги ўқуви бўлди.

Бўлажак раҳбарлар ҳузурида Ўзбекистон ССР Енгил саноат министри И. А. Таймазов сўзга чиқди. У хўжалик ҳисоби, ўзини ўзи маблағ билан таъминлаш шароитида республика енгил саноати корхоналарида тўпланаётган тажрибалар ҳамда тармоқни ривожлантириш истиқболлари ҳақида гапирди.

Шундан сўнг Ўзбекистон ССР Юстиция министрлиги ходимлари билан учрашув бўлди. Унда давлат корхонаси (бирлашмаси) тўғрисидаги СССР Қонуни амал қилаётган ҳозирги шароитда савдо тармоқларига саноат маҳсулотларини ўз вақтида етказиб бериш юзасидан корхоналарнинг иқтисодий жавобгарлиги ҳақида гап борди.

ТОЖИКИСТОН ДИЁРИДАГИ УЧРАШУВЛАР

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Р. Н. Нишонов, республика Олий Совети Президиумининг раиси П. Ҳабибуллаев, Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг раиси Ғ. Ҳ. Қодиров, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг иккинчи секретари В. П. Анишчев, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари М. Ҳ. Холмуҳамедов ўртоқлардан иборат делегациянинг Тожикистонга қилган визити Ўзбекистон ССР билан Тожикистон ССР ўртасидаги дўстликни мустаҳкамлашга, ҳамкорликни кенгайтиришга, иқтисодий ва маданий алоқаларни кучайтиришга бағишланди.

18 июнь куни Душанбе аэропортида меҳмонларни Тожикистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Қ. М. Маҳкамов, Тожикистон ССР Олий Совети Президиумининг раиси Ғ. П. Паллаев, Тожикистон ССР Министрлар Советининг раиси И. Ҳ. Ҳаёев, Тожикистон Компартияси Марказий Комитети бюросининг аъзолари ва аъзоликка кандидатлари кутиб олдилар.

Ўзбекистон делегацияси икки кун мобайнида қардош республика ҳаёти билан танишди, делегация аъзолари саноат корхоналарида, қурилишларда, хўжаликларда бўлдилар, Тожикистон жамоатчилиги билан учрашдилар.

Дўстлик — баландпарвоз сўз эмас, балки амалий ишлар, астойдил манфаатдорлик, ўзаро ёрдамдир. Қардош республика меҳнаткашлари билан бўлиб ўтган кўпдан-кўп учрашувларда мана шу фикр изҳор этилди. Тожикистон Компартияси Марказий Комитетидаги суҳбатда ҳам шу ҳақда гапирилди. Суҳбатда партия ва хўжалик ходимлари, фан, адабиёт ва санъат арбоблари иштирок этдилар. Ўзбек ва тожик халқлари бир дарахтнинг шохларидир. Улуғ шоирлар Навоий ва Жомий тараннум этган уларнинг кўп асрлик дўстлиги социализм йиллари мобайнида янги мазмун билан бойиб, теранлашди, мустаҳкамланди. Бу — ленинча миллий сиёсатни, партиянинг СССР халқлари қардошлик алоқаларини мустаҳкамлашга қаратилган йўлини амалга ошириш натижаси.

Аммо, учрашувда қайд этиб ўтилганидек, бу ишда ўтмиш йилларнинг ўзбошимчалик билан қабул қилинган қарорлари ва турғунлик оқибатида эътиборсиз қолган жиҳатлар ҳам ўз таъсирини ўтказганлигини кўрмаслик мумкин эмас. Масалан, тегишли дарсликлар, илмий, бадиий адабиёт етарлича нашр этилмаяпти. Тожикистон телевидениеси кўрсатувларини республикамиз шаҳарлари ва қишлоқларида қабул қилишда мушкулликлар бор. Ўзбекистон билан Тожикистон меҳнат коллективлари, олимлари, ижодкор зиёлилари ўртасидаги алоқалар суст.

Экологик, демографик муаммолар каби муштарак, регионал муаммоларни ҳал этиш учун республикаларнинг кучларини фаол бирлаштириш керак. Тожикистон аҳолиси Ўзбекистонда сув тақчиллиги кучайиб бораётганлигини ташвиш билан кўриб турибди. Аммо бу нарса кўп жиҳатдан Помир музликларининг аҳволига боғлиқ. Худди мана шу соҳада биргаликда куч-ғайрат сарфлаш, ечимларни ишлаб чиқиш лозим. Яқинда республикаларимизнинг академиялари ҳамкорлик тўғрисида шартнома имзолашди. Учрашув қатнашчилари бошқа идоралар ҳам бу яхши ишдан ибрат оладилар, деб умид билдирдилар.

Ғовларни бартараф этиш, республикаларимиз ўртасидаги муносабатларни ёт, салбий, расмий-бюрократик иллатлардан холи қилиш энг муҳим вазифадир, дейишди 18 июнь куни Душанбе Сиёсий маориф уйида бўлиб ўтган дўстлик кечасининг қатнашчилари. Кеча охирида икки республика санъат усталарининг концерти бўлди.

Эртаси куни Ўзбекистон делегацияси Тожикистон ҳаёти билан танишишни давом эттирди. Меҳмонлар Душанбедаги усти ёпиқ бозорда бўлган вақтларида қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари савдосини ташкил этиш борасидаги фойдали тажрибани билиб олдилар. Оилавий пудрат кенг қўлланилиши, хўжаликларнинг савдо ташкилотлари билан бевосита алоқалари ва фирма магазинлари тармоғи кенгайтирилиши туфайли жамоат сектори якка тартибдаги сектор билан анча муваффақиятли рақобат қиладиган бўлиб қолди.

Сўнгра делегация Халқлар дўстлиги боғида бўлди. Ўзбекистонлик меҳмонлар боғда ўтқазган кедр дарахти республикаларимиз ўртасидаги қардошларча муносабатларнинг янги бир тимсоли бўлиб қолади.

Ленинобод область Пролетар районидаги Ленин номли колхоз кўп минг кишилик аҳолисининг ҳаммаси қардош республика делегациясини кутиб олишга чиққандек эди. Колхоз раиси, икки марта Социалистик Меҳнат Қаҳрамони А. Саматов бу ерда яшаётган ўзбеклар, тожиклар, қирғизларнинг, бошқа кўпгина миллатларга мансуб кишиларнинг аҳиллик билан сарфлаётган куч-ғайратлари, илҳомбахш меҳнатлари туфайли ишлаб чиқаришда ҳам, социал соҳада ҳам жуда катта муваффақиятларга эришилганлиги тўғрисида сўзлаб берди. Бу ерда пахтадан рекорд ҳосил олинади — колхоз ҳар йили 25 минг тоннадан кўпроқ хом ашё сотади. Олинаётган миллион-миллион сўм фойда одамларнинг турмуш ва меҳнат шароитларини яхшилашга сарфланмоқда.

Р. Н. Нишонов колхоз коллективини Ўзбекистон меҳнаткашлари номидан улкан муваффақиятлари билан қутлаб, унга тобора равнақ тилади. Делегация аъзолари сафарда уларга ҳамроҳлик қилган Тожикистон раҳбарлари билан бирга В. И. Ленин номли колхозда Владимир Ильич Ленин ҳайкали пойига гуллар қўйишди. Шу куни Ўзбекистон делегацияси Ленинободдан Тошкентга қайтиб келди. Тожиклар диёридаги учрашувлар биргаликдаги эзгу ишларда давом эттирилади.

И. ҲИСОМОР,
ЎзТАГ махсус мухбири.

XIX Бутуниттифоқ партия конференцияси

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ ТЕЗИСЛАРИНИ МУҲОКАМА ҚИЛАМИЗ

• МАКТУБЛАР • ТАКЛИФЛАР • МУЛОҲАЗАЛАР •

ИНСТИТУТ ВА КОРХОНА ҲАМКОР БЎЛСА...

Бизнинг олий ва ўрта мактабимиз кўп жиҳатдан турмуш, фан-техника тараққиёти ва маданий ривожланиш талабларидан орқада қолди. Уни ривожлантиришда сифат ўзгаришларини таъминлаш учун бутун жамият зўр бериб куч-ғайрат сарфлаши керак бўлади, дейилади КПСС Марказий Комитетининг Бутуниттифоқ XIX партия конференциясига Тезисларида. Бу йўналишда КПСС Марказий Комитетининг 1988 йил февраль Пленуми муҳим босқич бўлди. Пленум қарорларини амалга ошириш, олий таълимни қайта қуриш, кадрлар тайёрлашни яхшилаш бўйича Тошкент автомобиль транспорти ва йўллари институтида қандай тадбирлар кўрилаяпти? Жамоатчи мухбиримиз Т. Тошев ва Р. Акбаралиевнинг институт ректори С. П. ПЎЛАТОВ билан қилган суҳбатлари шу мавзуга бағишланди.

— Қаерда партия ташкилоти ва коммунистларнинг авангардлик роли ошса, ўша ерда қайта қуриш ишлари шаҳдам одим отаяпти, — деди Салим Пўлатович. — Ўқув-тарбия ишларига партиявий раҳбарликни янада кучайтириш мақсадида кечки ва сиртқи бўлим факультетларида цех партия ташкилотлари тузилди. Институт касаба союз комитети ҳам қайта ташкил этилди. Ходимларимиз ва студентларнинг алоҳида касаба союз комитетлари ишламоқда. Кундалик ҳаётда идеологик, сиёсий-тарбиявий ишларга катта аҳамият бермоқдамиз. Демократия ва ошкоралик принциплари қарор топмоқда. Кейинги пайтда бутун коллектив иштирокида студентлар активлигида ўн нафар кафедра мудири, тўрт нафар декан, ўқув ишлари бўйича проректор ва партком секретари демократия асосида сайландилар.

Ўқув жараёни ҳам такомиллашмоқда. Кундузги факультетлар йириклашди. Улардан ихтисослашган учта факультет тузилди. Фан ва ишлаб чиқаришни интеграциялаш бўйича маълум ишлар амалга оширилмоқда. Кафедраларнинг ўз ишлаб чиқариш филиаллари ташкил этилди. Ўзбекистон ССР Олий ва ўрта махсус таълим министрлиги, Ўзбекистон ССР Автомобиль йўллари министрлигининг буйруғига биноан ўқув ишлаб чиқариш-илмий маркази ташкил этилди. Бундай интеграциялаш фанда қитисодий самарани уч баравар ошириш имконини берди. Бундан ташқари реал диплом лойиҳалари сонини кўпайтиришга, давлат қабул комиссиясининг тўғридан-тўғри ишлаб чиқаришда ўз йиғилишларини ўтказишга қулайлик яратди. Комплекс лойиҳалар ишлаб чиқиш ҳам йўлга қўйилди. Масалан, ишлаб чиқариш ва автомобиллар ремонти кафедраси диплом лойиҳаларини хўжалик ҳисобига ўтказди. 1988 йилдан бошлаб корхона ва ташкилотлар билан 50 минг сўмликка яқин шартнома тузилди. Автомобилларни техник эксплутацияси кафедрасига эса корхоналардан диплом лойиҳалари учун 350 дан ортиқ таклифлар тушди.

Институтимиз республикадаги 42 та олий ўқув юртлари ўртасида биринчи бўлиб, Ўзаро Иқтисодий Ёрдам комплекс программаси бўйича йирик илмий-тадқиқот ишларини олиб бораяпти. Ўтган йили бу проблемалар бўйича Ўзбекистон ССР халқ хўжалиги ютуқлари кўргазмасида тематик семинар ўтказилган эди. Олимларимизнинг кўпгина ишлари маъқулланди. Улар Чехословакия, Германия Демократик Республикаси, Польша Халқ Республикасида жорий этиш учун тавсия этилди.

Ҳозир биз майда темаларга бутунлай барҳам бердик. Эндиликда йирик кашфиётлар устида иш олиб борилмоқда. Институт олимлари янги дизель ёнилғисини ихтиро қилдилар. У анча техамкорлигидан ташқари атроф-муҳитга заҳарли газни икки маротаба кам чиқаради. Олимларимиз коррозияга ғоят чидамли қувурлар ҳам яратдилар. Энди чет элдан келтириладиган гидроизоляция материалларига ҳожат қолмади. Бундан тўрт баравар кўп иқтисодий самара олинади. Янги хил қувурлар «Узсантехгазмонтаж» тресети объектларида қўлланилганда бир йилда ярим миллион сўмлик иқтисодий самара берди. Трестга янги материални ишлаб чиқарувчи цех қуриш таклиф этилди. Қурилишда олимлар ва студентларимиз меҳнат қилишади. Ўйлайманки, бундай ҳамкорлик яхши амалий мактаб бўлиб қолади. Энг муҳими шундаки, кафедра хўжалик ҳисобига ўтади.

Кейинги пайтларда студентларнинг мустақил ишлаши анча активлашди. Ижтимоий фанлар кафедралари қошида марксизм-ленинизм классиклари ва айниқса партия ва ҳукуматимизнинг қайта қуришга оид ҳужжатларини чуқур ўрганиш учун кўнгилдагидек шароитлар яратилди. Студентларимизнинг ўз-ўзини бошқариши ўқув жараёнида ҳам, илмий-техника ижоди ривожида ҳам, маданий-оқартув тадбирларини амалга ошириш чоғида ҳам яққол сезилмоқда. Автомобиль йўллари қурилиши факультетининг студентлари мустақил лойиҳалаш бюросини ташкил этдилар. Бу ерда студентлар хўжалик ҳисобида иш бошладилар. Илмий кенгаш аъзоларининг тўртдан бир қисми ҳозир аълочи ва актив студентлардир.

Студентларнинг ўз-ўзини бошқариши ўтган йилги пахта йиғим-терими даврида яққол кўзга ташланди. Йиғим-терим даврида студентларимизнинг «Нон» кооперативи ташкил этилди. Талабалар ишлайдиган кўчма новвойхона мавсум охиригача ҳашарчи-студентларга иссиқ тандир нонини етказиб бериб турди. Кейинроқ институт қошида «Автомобилист» кооперативи ва «Автодизайнер» клуби ташкил этилди.

Ҳаёт олдимизга янги-янги талаблар қўймоқда. Малакали кадрлар тайёрлаш коллективимизнинг биринчи галдаги вазифасидир. Жойларда транспортчи кадрларга талаб катта. Мутахассис учун буюртма шартномаси имзоланяпти. Ҳозиргача 1787 нафар инженерга 161 та шартнома тузилган. Ўрта махсус маълумотли студентлардан ўқув муддатини қисқартириш ҳисобига мутахассислар тайёрлаш кўзда тутилмоқда. Кафедралар қошида чуқур билим олиш учун барча шарт-шароитлар яратиляпти. Эндиликда семинар машғулотлари актив мушоҳада формасида олиб бориляпти.

Студентларимизнинг социал шароитига келганда, бу борада ҳам эътиборга молик ишлар амалга оширилмоқда. 150 кишига мўлжалланган профилакторий биноси битиш арафасида турибди. 880 нафар студентга мўлжалланган тўртта ётоқхона қурилиб, фойдаланишга топширилди. Талабалар учун арзонлаштирилган тушлик ташкил этилди. Аълочи ва хўжалик ҳисобида ўқиётган талабаларга оширилган стипендия берила бошланди. Бундан ташқари учта илмий кенгашнинг ва битта ВЦСПСнинг шахсий стипендиялари тайинланди.

Кези келганда шуни ҳам айтиш кераккн, кўпгина институтларнинг моддий базаси бугунги талабларга ҳали тўла жавоб бермайди. Ўқув лаборатория бинолари етишмайди. Шунинг учун Тошкент шаҳрида бўшаётган айрим маъмурий бинолар ҳисобига ўқув-лаборатория биноларини кўпайтириш керак. Келажакда олий ўқув юртларининг моддий-техника базасини мустаҳкамлаш учун «Главташкентстрой» қошида «ВУЗстрой» тресети ташкил этилса мақсадга мувофиқ бўлар эди.

Яна бир таклифим бор. Студентларни учинчи курсдан бошлаб ўзларининг мутахассисликлари бўйича тегишли корхоналарга бириктиб қўйиш керак. Шунда корхоналар ўз кадрларига эга бўладилар. Бундай ҳамкорлик ёш мутахассиснинг билим доираси ва амалий тажрибасини бойитишга хизмат қилади.

Олий таълимни қайта қуриш бўйича XIX Бутуниттифоқ партия конференциясидан кўп нарса кутамиз.

АЛЛО, РЕДАКЦИЯМИ?

Д. ЙЎЛДОШЕВА,
экономист:

— Экономикага ва турмушнинг бошқа соҳаларига раҳбарлик қилишнинг тазйиқ ўтказишдан иборат эски усулларини сақлаб қолишга уринаётган кишиларга нисбатан қатъий чоралар кўриш керак. Оқибати ҳақида бош қотирмай, асоссиз буйруқбозликка ружу қўйган раҳбарлик услуби нималарга олиб келишини турғунлик йиллари кўрсатиб берди. Моддий ва маънавий рағбатлантирилган ташаббусгина ижобий самара беришини ҳам унутмаслик лозим.

●

Б. БАДАЛОВ,
педагог:

— Мамлакатимизда кооперативларга кенг йўл очиб бериб тўғри қилинди. Аммо унинг салбий томонлари ҳам бўртиб кўринаяпти. Аввало айрим кооперативлар «ишлаган тишлайди» деган социалистик принципга зид фаолият кўрсатиб, текин даромад манбаи бўлиб қолаяпти. Улардаги нарх-наволар ҳам кўпинча кишини ҳайратга солади. Кооперативлар ишини қатъий назорат остига олишни, улар фаолияти махсус қонун-қоидалар доирасидан чиқиб кетмаслигига катта эътибор беришни таклиф қиламан.

●

Э. ИСМАТУЛЛАЕВ,
Ўзбекистон киносанъати музейи ходими:

— КПСС Марказий Комитети Тезисларида таъкидланганидек, «қайта қуриш жараёнида совет маданиятини ривожлантириш, одамларни интеллектуал ва маънавий жиҳатдан камол топтириш, талант ва истеъдодларини аниқлаш, шахснинг гражданлик фазилатларини тарбиялаш учун тобора қулай шароитлар яратилмоқда». Бу шароитлардан ижодкорлар тўғри фойдаланишларини, бор имкониятларини ишга солиб ўлмас асарлар яратишларини хоҳлардим. Токи йиллар ўтгач, бугунги кунимиз адабиёт ва санъат энг сермаҳсул бўлган бир давр сифатида ёдга олинсин.

●

М. МАҲМУДОВ,
юк машинаси ҳайдовчиси:

— Партия кўпроқ оддий меҳнаткашлар ҳақида ўйлаб, бошқарувнинг нотўғри метод ва услубларини қоралаётгани менга маъқул. Раҳбарлик қанча оз-у, ишни бажарувчи шунча кўп бўлса самара ҳам ортади. Бошқарув аппаратини иложи борича қисқартириш тарафдориман.

«КОНФЕРЕНЦИЯДАН УМИДИМИЗ КАТТА»

ПОЙТАХТНИНГ Ленин райони меҳнат коллективларида КПСС Марказий Комитетининг Тезислари кенг муҳокама қилинмоқда. Саноат корхоналари, ташкилот ва муассасаларда шу масалага бағишланган йиғилишлар бўлиб ўтаяпти.

— Шуни алоҳида таъкидлаб ўтиш кераккн, — деди район партия комитетида тузилган ишчи комиссияси аъзоси, район партия комитети ташкилий бўлими инструктори В. К. Қодиров, — меҳнаткашлар конференцияни жуда катта қизиқиш билан кутишяпти. Буни тушаётган таклиф ва фикр-мулоҳазаларнинг ғоят ранг-баранглигидан ҳам билса бўлади. Ҳар бир соҳага таааллуқли масалани халқ билан бирга келишган ҳолда ҳал қилишнинг ўзиёқ бунда катта роль ўйнади. Жумладан, КПСС Марказий Комитети ҳузуридаги илмий атеизм институтининг республикалараро филиали бошланғич партия ташкилоти секретари К. Ҳ. Иноятов шундай дейди:

— Бизда одатда давлат аҳамиятига эга бўлган йиғилишларда кун тартибига қўйилган масалаларнинг муҳокамаси матбуот органлари, радио ва телевидение орқали тўлиқ ёритилмайди. Айниқса ҳозирги ошкоралик шароитида бу катта аҳамият касб этиши мумкин эди. XIX Бутуниттифоқ партия конференцияси Тезисларида ҳам актуал масалалар ўртага ташланган. Уларнинг қай даражада ҳал қилиниши кўп жиҳатдан муҳокама давомида ўртага ташланган таклиф ва мулоҳазаларнинг инобатга олиниши билан боғлиқ. Шунинг учун ҳам халқ унга катта қизиқиш билан қарамоқда. Мен конференция матбуот, радио ва телевидение орқали тўлиқ ёритилишини таклиф қиламан.

Комиссиямиз адресига бевосита Тезисларда ўртага ташланган масалаларга муносабат билдирилган чуқур мулоҳазали таклифлар ҳам кўплаб тушаяпти. СССР Агросаноати комитетининг Ўзбекистон республика банки капитал маблағлар билан таъминлаш бўлими бошлиғи У. У. Неъматов шундай деган:

— СССР Госплани СССР Госснаби, молия министрлиги, Иттифоқ тармоқ министрликлари ва идоралар, республикалар хўжалик органларининг корхона ва ташкилотларнинг фаолиятлари ҳозирги аҳволни эътиборга олиб, таҳлил этилиши ҳамда баҳоланиши керак. Барча тармоқларнинг корхоналари, хўжалик ҳисоби ва ўзини-ўзи пул билан таъминлашга ўтказилиши муносабати билан бу айниқса муҳимдир.

1988 йилнинг бошидан давлат корхонаси (бирлашмаси) тўғрисидаги янги қонун кучга кирган. Унда ишлаб топилган (бюджет ва министрликка ҳамда нормативларнинг марказлаштирилган фондига босиб олинганидан сўнг қолган) фойдани унинг ўз ихтиёрида қолиши кўзда тутилган.

Шунга қарамай СССР Госпланига қарашли хўжалик механизмини бошқаришни такомиллаштириш комиссияси 1988 йил 10 майда чиқарилган 114-қарорига мувофиқ 1988—1990 йилларда министрлик ва муассасаларга ўзларига қарашли ташкилотлардан фойдани олиб қўйишда ҳуқуқ бериб қўйди.

У хўжалик ҳисобида ишлаётган корхоналар ва ташкилотлар ҳуқуқларига мутлақо тескари деб биламан. Яхши ишлаётган корхоналар имкониятини чеклаб қўяди. Ёмон ишлаётганлар эса ўша-ўша бировлар маблағлари ҳисобига яшайверади.

Тошкент шаҳар халқ контроли комитети ходими Т. Т. Султонова эса мактаб ислоҳи ҳақида фикр билдириб шундай ёзади:

— Мактабни ислоҳ қилиш ҳақида қатор директив ҳужжатлар қабул қилинган. Лекин халқ маорифида қайта қуриш ниҳоятда секин амалга ошмоқда. Ўқувчиларнинг ижтимоий фойдали меҳнат билан шуғулланиши кўпинча мактаб ва кўчаларни тозалашдангина иборат бўлиб қолмоқда. Юқори синф ўқувчилари каникул пайтида корхоналарда ишлаш имкониятига ҳамиша ҳам эга бўлолмаяптилар. Менимча мактабларнинг моддий базасини мустаҳкамлашга кўпроқ маблағ ажратиш зарур. Конференцияда шу масалалар ҳам кенг муҳокама қилинади, деб ўйлайман.

«Главузбекгеология» бирлашмаси бошлиғи Т. Ш. Шоёқубов эса қуйидаги фикрни ўртага ташлайди:

— Тезисларнинг Коммунистик партиямиз учун ҳам революцион аҳамиятга эга эканлигини таъкидлаб ўтмоқчиман. Партия ташкилотларининг тузилишини тартибга солиш керак. Ортиқча звеноларни бекор қилиш ҳисобига партия, совет ва хўжалик органлари бажарадиган вазифаларни аниқ белгилаб бериш керак, деган фикрга қўшиламан. У ёки бу масалаларнинг ҳал қилинишида бир-бирларини такрорлаш ҳолларини йўқотиш керак деб биламан. Умуман партия конференциясидан умидимиз катта. У социал-иқтисодий турмушимизни тартибга солишда беқиёс ёрдам беради, деб ишонаман.

Бу каби қизиқарли таклиф ва фикр-мулоҳазаларни кўплаб келтириш мумкин.

М. ҚОСИМОВА.

ОШКОРАЛИККА КЕНГ ЙЎЛ

Очиғини айтганда авваллари газета-журналларни ҳафсаласизлик билан ўқирдим. Ахир, турган битгани мақтовлардан иборат мақолалар, баландпарвоз даъватлар, номи бору, самараси йўқ ютуқларнинг тарғиб қилиниши меъдага тегади-да. Аммо, кейинги уч йил ичида матбуот нашрларининг фаолияти тубдан ўзгарди. Қизиқ-қизиқ материаллар кўпая бошлади. Энг асосийси босиб ўтган йўлимизга, бугунги ҳаётимизга танқидий назар билан қаралиб, оқни—оқ, қорани — қора дейила бошланди. Айниқса, ўтмишда партия ва ҳукуматимиз раҳбарлари бўлган тарихий шахслар ҳақида бор ҳақиқатни рўй-рост айтилаётгани менга кўпроқ манзур бўлаяпти.

КПСС Марказий Комитети Тезисларида шундай жумлалар бор: «Бизга партияда ва жамиятда фикрларни таққослаш, танқид ва ўз-ўзини танқиднинг доимий ҳаракатлантирувчи механизми керак. Ошкоралик сиёсатининг шак-шубҳасиз ғалабалари мустаҳкамланиши ва кўпайтирилиши лозим». Бу фикрга тўлиқ қўшилган ҳолда партия ва ҳукуматимизнинг барча раҳбарлари танқиддан холи бўлиб қолмасликлари керак, деб ҳисоблайман. Ҳатто, КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ҳам. Ана шундагина келажакда уларнинг номи ёмонотлиқ бўлиб қолмайди. Хуллас, ошкоралик янада кенгроқ қанот ёйишини, демократия ҳаётимизда чуқурроқ илдиз отишини истайман.

Ш. УМАРОВА,
медицина ходими.

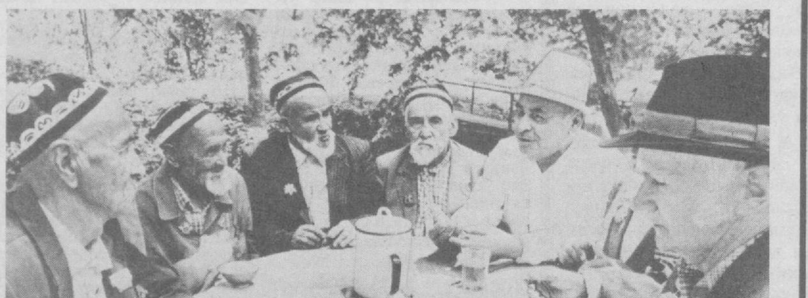

ОҲАНГАРОН. Қорахитой қишлоғи марказидаги чойхона доим отахонлар билан гавжум бўлади. Улар орасида меҳнат ва партия ветеранлари, суяги меҳнатда қотган кекса пахтакорлар бор. Ветеранлар оқшом пайтлари бу ерда йиғилишиб, ўзаро суҳбат қуришади. Улар КПСС Марказий Комитетининг XIX Бутуниттифоқ партия конференциясига Тезисларини ўрганиб, бу муҳим партиявий ҳужжат ҳақидаги ўз фикр ва мулоҳазаларини ҳам билдирмоқдалар.

А. ЗУФАРОВ фотоси.

НАФАҚА НОМИГАМИ?

КПСС Марказий Комитетининг XIX Бутуниттифоқ партия конференциясига Тезислари билан танишар эканман, унинг 9-пунктидаги «Қайта қуриш давомида янги бирлашмалар — хотин-қизлар ва ветеранлар бирлашмалари, Совет маданият фонди ва **болалар фонди**, жуда кўп жамоат ташаббускор органлари пайдо бўлди», — деган жумлаларни ўқиб, ўйланиб қолдим.

Яқинда В. И. Ленин номида Совет болалар фонди, хусусан, Ўзбекистонимизда Совет болалар фондининг республика бўлими ташкил этилганлиги ҳақида хабардор эдим. Болажон давлатимиз бу фондни болалар уйлари, махсус мактаб-интернатлар ишини яхшилаш, уларнинг моддий базасини мустаҳкамлаш мақсадида ташкил этди. Ачинарлиси шундаки, бундай муассасалардаги тарбияланувчиларнинг аксариятини тирик етимлар ташкил этади. Уларнинг ота-оналари ўзларининг уч-тўрт кунлик ҳузур-ҳаловатлари деб, фарзандларига ана шундай бемеҳрлик қилсалар, совет давлати уларни оқ ювиб-оқ тараб, ғамхўрлик кўрсатиб, бошини силамоқда. Эшитишимча, болалар уйлари, махсус мактаб-интернатлардаги ҳар бир тарбияланувчи учун ойига 200 сўмга яқин маблағ ажратилар экан. Бу, албатта, ғоят таҳсинга лойиқ.

Лекин фарзандини ёлғиз ўзи тарбиялаётган оналарга-чи? Уларга ойига жуда кам миқдорда нафақа (ёки алимент) тўланди. Бу эса ҳатто кичкинтойларнинг сут-қатиғига ҳам етмайди. Шунинг учун ёлғиз оналар учун тўланадиган нафақалар оширилса, уларга моддий ёрдам кўрсатиш яхшиланса, деб ўйлайман. Шунда балки моддий жиҳатдан қийналиб қолган ёлғиз оналар ўз фарзандларини болалар уйларига топширишлари камаярмиди?

Ҳ. МУЗАФФАРОВА,
кўп болали она.

ЧЕТ ЭЛЛАРДА

• МАМЛАКАТЛАР • ОДАМЛАР • ВОҚЕАЛАР •

Деҳлида бомба портлади

ДЕҲЛИ, 20 июнь. (ТАСС). Бугун эрталаб Деҳлининг ғарбий районида сабзавот бозори яқинида кучли бомба портлади. Бир киши ўлди ва 22 киши яраланди. Бомба ўтиб кетаётган енгил автомашинадан ташлаб кетилди. Полиция текширув олиб бормоқда.

Кейинги кунларда террорчилар бундан бошқа ҳуружлар ҳам қилган эдилар. Харьяна штатининг Курукшетра шаҳрида бомба портлаши натижасида 15 киши ўлди ва 27 киши яраланди. Панжоб территориясида уч полициячи бандитлар қўлидан ҳалок бўлди.

Маҳаллий кузатувчилар ана шу жиноятларни Ҳиндистоннинг Панжоб штати асосида «Халистан давлати» деб аталмиш давлат тузишга уринаётган сикх экстремистлари қилишган, демоқдалар. Шу йил бошидан бери уларнинг қўлидан 1330 киши ҳалок бўлди.

Деҳлида фавқулодда хавфсизлик чоралари кўрилди. Кўчалар тўсилиб, ҳужжатлар текширилмоқда. ЮНИ агентлигининг хабарига кўра, мамлакатнинг ҳамма шимолий штатларида полиция тўла жанговар тайёр ҳолга келтирилган.

● Лотин Америкасининг чет мамлакатлардан қарзи йил сайин ошиб боряпти. Шу боисдан ҳам социал соҳага сарф-харажатлар камаймоқда. Халқнинг турмуш тарзи тобора аянчли ҳолга тушиб боряпти. Суратдаги боливиялик бола бир бурда нон учун ҳар қандай оғир ишни ҳам бажаришга мажбурдир.

Пренса Латина — ТАСС фотоси.

СЪЕЗД ЎЗ ИШИНИ ТУГАТДИ

● ЛИССАБОН. Бу ерда душанба куни ҳукмрон социал-демократик партиянинг 14-съезди ўз ишини тугатди. Социал-демократик партия раҳбари ва мамлакатнинг ҳозирги бош министри Каваку Сильва съездни ёпиш чоғида гапириб, партиянинг НАТО ҳарбий-сиёсий иттифоқига содиқлигини тасдиқлади ва Португалиянинг Ғарб мудофаа қудратини мустаҳкамлашда фаол иштирокини ёқлаб чиқди. Шу билан бирга у ўртача ва камроқ олислик ракеталарини тугатиш тўғрисидаги Совет-Америка Шартномасини қўллаб-қувватлади ва икки давлат ўртасида стратегик ҳужум қуролларини қисқартириш ҳақида аҳдномага эришишга умид билдирди.

Каваку Сильва ички сиёсат соҳасида республика конституциясини тезроқ қайта кўриб чиқиш зарурлигини айтди. Бу эса экономиканинг давлат секторини хусусий кишилар қўлига топширишга эришишга, аграр ислоҳотни тўхтатишга имкон берган бўлур эди.

Каваку Сильва съездда навбатдаги икки йил муддатга социал-демократик партия миллий сиёсий комиссиясининг раиси қилиб сайланди.

ГАИТИДА ДАВЛАТ ТЎНТАРИШИ

● ГАВАНА. Доминикана республикасидан олинган хабарларга қараганда, кеча генерал Анри Намфи ўтказган ҳарбий тўнтариш давомида Гаитининг ҳокимиятдан четлатилган собиқ президенти Лесли Манига ҳозир ана шу мамлакат пойтахти Санто-Доминго шаҳрида турибди. Гаити ҳарбий самолёти уни оиласи билан биргаликда Доминикана пойтахти яқинидаги ҳарбий базага олиб келган. Доминикана радиостанциясининг хабар қилишича, Манигани хавфсизлик кучлари пухта қўриқлаб турибди.

(ТАСС, 21 июнь).

ҲАЙДАРОБОДДАГИ ТЎҚНАШУВЛАР

● ЛОНДОН. Уч кундан буён турли этник жамоалар вакиллари ўртасидаги тўқнашув давом этаётган Ҳайдаробод шаҳрида душанба куни яна тўрт киши ҳалок бўлди. Рейтер ахборот агентлигининг Покистон ҳукуматининг расмий баёнотига асосланиб хабар қилишича, шанба куни бошланган тартибсизликларнинг жами қурбонлари сони 12 кишига етди. Мухолиф томонларнинг яна 15 вакили жиддий жароҳатланди.

Карочидан 175 километр шарқда жойлашган Ҳайдарободга хавфсизлик кучларининг қўшимча бўлинмалари шошилинч равишда юборилмоқда.

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

● ГАВАНА. Фарабундо Марти номли миллий озодлик фронти кучлари Сальвадорда ўтган якшанба куни Америкада ишлаб чиқарилган ҳукумат қўшинларига қарашли битта вертолётни уриб туширдилар ва иккитасига жиддий шикаст етказдилар. Шунингдек, улар Америка маслаҳатчилари жазо операцияларини ўтказишга махсус равишда ўргатган 8 нафар Сальвадор командасини қириб ташладилар. Қўзғолончиларнинг «Венсеремос» радиостанцияси шу ҳақда хабар қилди. Партизанлар сўнгги кунларда Морасан шарқий департаментида ватанпарварлар контрол қилиб турган зонага Гондурас территориясидан суқилиб кирган Сальвадор командослари махсус группаларига қарши шиддатли жанглар вақтида душманга ана шундай талафот етказдилар. Партизанлар разведкасининг маълумотларига қараганда командослар партизан кучлари жойлашган ерларда кутилмаган рейд ўтказиш учун Гондурасга юборилган эди.

● ДАМАШҚ. Фаластинликлар қўзғолонининг бирлашган раҳбарлиги болаларни ҳимоя қилиш куни деб эълон қилган душанба куни янги шиддатли тўқнашувлар юз берди. Бу ерда олинаётган хабарларга қараганда, Байт-Лахм, Рамаллах, Ал-Бийра, Наблус, Хонюнус, Рафах шаҳарларида, Йордан дарёси ғарбий соҳили ва Ғазо минтақасидаги бошқа шаҳарларда студентларнинг намойишлари бўлиб ўтди. Босқинчилар намойиш қатнашчиларига қарата олдин кўздан ёш оқизувчи газ тўлдирилган гранаталарни улоқтирганлар, сўнгра эса ўқ узганлар. Камида 5 фаластинлик ярадор бўлган.

Исроилдаги араб ёзувчилари ва журналистлари уюшмаси барча тараққийпарвар ижодий союзларнинг вакилларига мурожаат қилиб, Негав саҳросидаги «Ансор-3» қамоқ лагерида азоб чекаётган 25 фаластинлик адибнинг ҳаётини сақлаб қолишга даъват этди. Илгари хабар қилинганидек, босиб олинган араб территорияларидаги халқ қўзғолони тўғрисидаги ҳақиқатни сўзлаб беришни истаган фаластинлик ўнлаб ёзувчилар ва журналистларни босқинчилар қамоққа ташлаганлар.

• ҚАЙТА ҚУРИШ: СЎЗДА ВА АМАЛДА •

ҚОНУН КИМНИ ҲИМОЯ ҚИЛДИ?

• СОЦИАЛ МАСАЛАЛАР БЎЛИМИДА •

БОЛАЛАР боғчаси деганда, биз аввало, тарбия масканини тушунамиз. Болалар боғчаси ота-оналарга ҳар томонлама қулайлик, енгиллик туғдириш билан бирга кичкинтойлар учун коллективга кўникма мактаби ҳамдир. Барча боғчаларимиз мақтов сўзларига лойиқми? Минг афсуски, йўқ! Ҳамон болаларнинг ризқига хиёнат қилиш, ташмачилик ҳоллари учраб турибди. Халқ депутатлари область Совети ижроия комитетининг март ойида Паркент районида бўлиб ўтган кўчма йиғилишида ҳам бу иллат ҳақида батафсил тўхталиб, бундай ҳол қачонгача давом этади, деган савол ўртага ташланган эди. Орадан кўп ўтмай редакцияга худди шу райондаги «Бўстон» совхозининг «Ниҳол» болалар боғчаси ходимларидан 18 киши имзо чеккан хат келди.

«...Бизнинг боғчада муҳит оғир. Боғча мудираси Холида Туймақулова қинғир ишларга қўл уриб, ташмачилик билан шуғулланаяпти. Бу ҳақда совхоз партия ташкилотининг секретари Даврон Адашовга шикоят ёзган эдик. У киши аҳвол билан батафсил танишиб, масалани очиқ партия мажлисида кўриб чиқишни айтди. Х. Туймақулова ойликларингни ошириб келаман, деб ходимлардан 10 сўмдан пул йиғиб олди, август ойида ишламаган ходимга 67 сўм пул ёзиб ўзига ўзлаштирди, бошқа ходимларга ҳам бир ярим ставкадан ойлик иш ҳақи ёзиб, уларга бир ставка миқдорида пул тўлаган. Боғчанинг иситиш батареялари ва тахталарини, боғчага берилган маккажўхори сўталарию, пакет-пакет сариёғ, флягалаб сутларни уйига олиб кетган. Боғчада бир ҳафтада бир ёки икки мартагина гўштли овқат бўлади. Сариёғни нонга суртиб бериш у ёқда турсин, ҳатто кашага ҳам солинмас эди. Болаларга деб келтирилган йирик қип-қизил олмалар, лимонлар баъзан боғча юзини кўрмай қолади. Ёлғон бўлмасин, олма бир марта яримтадан бўлиб болаларга тарқатилди...»

Саккиз варақдан иборат бу шикоят хатини ўқиб бўлгунча бош оғирлашиб қолди. Қизлар тушмагур миясига келган гапни қоғозга тушириб юбормадимикин, деган хаёлга ҳам бордик. Агар хатдаги гаплар рост бўлса, бир одамга шунча «юк» оғирлик қилмасмикин?

Бу саволни совхозда биз билан биринчи учрашган хўжалик касаба союз комитети раиси Бозорбой Икромов билан кадрлар бўлими инспектори Муҳитдин Руҳиддиновга бердик. Улар бир-бирларига маъноли қараб олгач, редакцияга ёзилган хатни тўғри, деб айтишди. Ва, боғча мудирасига бу гапларни айтсангиз ҳар бирига жавоб топиб беради, деб қўшиб қўйишди. Сўнг 1987 йил 23 декабрь куни болалар боғчасида ўтказилган очиқ партия йиғилишининг протоколини олдик.

— Мен,— дейди партком секретари Д. Адашов,— ўша куни йиғилишга қадар ўтказилган учта текшириш натижаларини қўшиб, қизларнинг шикоятини ўқиб эшиттирдим.

Дарвоқе, мажлис чақиришга сабаб бўлган учта текшириш тўғрисида. Қизлардан тушган шикоят бўйича партком секретари совхоз бош бухгалтери билан текшириш ўтказганида 9 нафар болалар сони кўпайтириб ёзилгани аниқланди. Бунинг устига менюда ёзилган шавла ўрнига болаларга мастава тайёрланаётган экан: болалар сонини кўпайтириб ёзиш, овқатларни ўзгартириш хусусида изоҳга ҳожат бўлмаса керак.

—Ота-оналарда ҳам айб бор. Боламни поликлиникага олиб чиқмоқчи эдим, деб ва бошқа баҳоналар билан болаларни боғчадан эрта олиб чиқиб кетадилар. Комиссия келганда ростданам болалар кам чиққан эди,— дейди мудира.

11 декабрь куни совхоз халқ контроли группаси аъзолари боғчага келдилар. Шу куни менюда ёзилган каша сут бўлмаганлиги учун тайёрланмаган. Чой шакар қўшилмай берилган, маҳсулотга калькуляция тузилмаган. Берилган асалнинг нормаси ёзилмаган.

Мудира гапидан:

— Ўша куни ҳамшира шошиб кабинетга кириб менюга қўл қўйдириб олган эди. Кейин билсам боғчага ўша куни умуман сут келтирилмаган экан. Менюга эса сутли каша ёзилган эди...

Яна бир қизиқ гап. Яна партия ташкилоти секретари Адашов, совхоз бухгалтери Ҳожибоев, халқ контроли группаси аъзоси Мирсолмоновлар биргаликда 14 декабрь куни боғча омборини текширганларида, мўъжизага дуч келдилар. Аввалги текширишда асал тортиб кўрилганида 14 килограмм 700 грамм чиққан эди. Худди ўша кунги менюга кўра болаларга 1 килограмм 379 грамм асал берилиши керак эди. 14 декабрда эса омборда асал 14 килограмм 200 грамм чиқди. Наҳотки ўша куни болаларга асал берилмаган бўлса?

— Бир куни омбор мудири Муножаатга асал бераётганини кўриб қолдим. Шунчалик саҳий бўлсанг менгаям бергин деб ҳазиллашган эдим...,—дейди мудира.

Бу комиссиянинг текшириш хулосалари. Энди боғча ходимлари билан суҳбатлашамиз.

— Мен 1987 йилнинг июлида боғчага ишга келганман,— дейди Малика Умурзоқова.— Тажрибам йўқлигидан, ўқишни янги битириб келганлигимдан бўлса керак, мудира опамизга кўп мурожаат қилардим: бир сафар иш плани қандай ёзилишини сўрасам, баъзан овқатларнинг таъми ёмонлигини айтардим. Шу саволларим учун, ундан кейин бир кун мазам бўлмай ухлаб қолганим учун мени кўп ҳақорат қилдилар. Мажлис чақириб, кўпчилик олдида «сен хотинсан» дедилар. Деярли ҳар куни уйга кайфиятим бузилиб борардим. Охири онамга бор гапни айтдим. Онам бундан куйиб, касал бўлиб узоқ даволандилар. Очиқ партия мажлиси бўлишидан икки кун олдин Ҳолида опа мени хонасига чақириб, 100 сўм пул тутқазиб «мажлисда менинг ёнимни оласан, сени бош тарбиячи қилиб тайинлайман» деди... Ходимлардан 10 сўмдан йиғилганда мен ҳам берганман.

Мудира гапи:

— Малика Умурзоқова вазифасини бажаролмади. Айтган ишимгни ҳам кўнгилдагидек қилмасди. Бир марта стенд тайёрлашни буюрганимда қилмаган. Ухлаб ётганида кўрганман, уришганман. У йиғлаган. Шуни ойисига айтиб юрибди.

«Мен, Муталова Анориул Ҳолида Туймақулованинг уйида болаларига қараб ўтирганман. Ўшанда менга ойлигимни анча ошириб ёзиб 25 сўмини олиб қолган... Олма, лимонларни простинага ўраб уйига олиб борганман».

Мудира гапи:

— Совхоз шофери Оқил ака билан магазинга боргандим. Ўша куни болаларимга 1,5 килограмм «Малиш» печенье, олма, 2—3 та лимон олган эдим. Кейин у қиз уйимга олиб борган эди. Шуни айтаётган бўлса керак...

«Мудира боғчанинг газ баллонларини уйига олиб бориб ёқарди». Ошпаз Маърифа Азимбоеванинг тушунтириш хатидан.

Мудира гапи:

— Маҳалламизга 2 ой газ келмади. Болаларимга каша пиширолмай қолдим. Чир айланиб, каша пиширишга газ тополмадим. Кейин ошпаз ёрдамчиси Хосиятга айтиб боғчадан қарзга газ баллонни олиб чиққанман.

Мавжуда Тўйчиева боғчада энага бўлиб ишлайди. «Иссиқлик батареясини машинага ортишиб юборганман. Бизнинг группанинг олдига 2 фляга (1 фляга — 13 литр) сут олиб келиб қўйган эди, кейин уни уйига олиб кетган».

Мудира гапи:

— Яроқсиз ҳолга келган батареяларни олганман. Уни уйимда йўлка қилиб қўйганман... Турмуш ўртоғим ёқилғи омборида ишлайди. Уларга ҳар куни бепул сут берилади. У ҳар куни олмай йиғиб флягада олиб кетарди. Олиб кетилган сут боғчанинг флягасида эмасди...

Боғча ҳамшираси Муножаат Мирсултонова: «Август ойида ишлаб бўшаб кетган Зулфия Ўтбосаровага 67 сўм ойлик иш ҳақи ёзилган экан. Мудира кассирга бу киши қўшниси, деб пулни менга олдирган ва ўша заҳоти «ўзим олиб бориб бераман» деб пулни мендан олган».

Мудира гапи:

— Ҳамшира олдимга кириб «Зулфиянинг пулини ишлатиб қўйдим», деди. Ростданам кейин у пулни менга берган. Зулфия мендан пулини олганлиги тўғрисида тилхат ёзиб берган.

Ҳолида Туймақулова билан суҳбатимиз район прокуратураси терговчисининг иштирокида давом этди:

— 10 сўмни нима мақсадда йиғиб олгансиз?

— Бир куни гап орасида мендан олдинги мудира Дариҳа Аширова боғчанинг ҳатто нина олишга пули йўқ деганди. Биз эса ўз қўлимиз билан боғчани анча тиклаб олдик. 3 та манеж олиб келдик. Боғча қисман янгидан жиҳозланди... Пулни мен йиғмаганман. Пулни Ўразгул Утешова йиққан.

— Қанча пул йиғилган?

— Санаб олмаганман.

— Пулларни нима қилгансиз?

— Қайтариб берганман, мана, қизлардан пулни қайтариб олганликлари тўғрисида тилхатлар бор.

Пул август ойида йиғилган. Тилхат октябрь ойида ёзилган!

— Тилхатни қандай олгансиз?

— Ўзлари ёзиб беришди.

Ёлғон! Боғча ходимаси Ҳафиза Мирсолмонованинг Паркент район прокурори номига ёзган тушунтириш хатидан: **«Ҳолида Туймақулова уйимга йиғлаб келди. 10 сўмни қайтариб олганман деб тилхат ёзиб бермасанг бўлмайди, деб туриб олди».**

— Сизни боғчадан макарон олиб кетган дейишаяпти, шу ростми?

— Омборда ярим қопча қурт тушган макаронни кўриб қолдим. Ўша пайтда омбор мудири касал эди. Уни ахлатга ташлатганман, болалар эса касал бўлади деб. Кейин уни... уйига олиб кетганман. Ўрнига магазиндан 18 килограмм макарон олиб келганман.

Энди очиқ партия йиғилишида сўзга чиққан айрим ходималарнинг ўша куни асослаб, тасдиқлатиб олинган гапларидан келтирамиз.

Давлетова, омбор мудири:

— Синаш учун омборни очиб кетганимда салфетка, простиналарни ўғирлаб, Бойниёзовадан уйига бериб юборган.

Сарсенбоева, боғча бухгалтери:

— Омбордан майда-чуйда нарса ўғирлаб кетаётганини кўргандим, кейин мудира: «кўрмаганликка оласан» деб менга ёстиқ авра билан простина берди. Уларни ишлатмаганман, эртагаёқ олиб келиб топшираман!

Йиғилишда сўзга чиққан 18 киши мудиранинг қилган айбларини бўйнига қўйиб гапиришди. Ҳар бир ходима сўзининг охирида «у бизни шунга мажбур қиларди,ноилож бажарардик, бўлмаса ишдан бўшатаман деб дағдаға қиларди» деб қўшиб қўйишди.

Йиғилиш сўнггида Холида Туймақулованинг вазифасида қолиш-қолмаслиги масаласи кўндаланг бўлди. Масала очиқ овозга қўйилди, бунда фақат боғча ходимлари иштирок этишди. 18 киши унинг ишдан бўшатилишига, 1 киши эса қарши овоз берди.

Совхоз маъмурияти 1987 йилнинг 26 декабрида 193-П буйруқ билан Х. Туймақуловани ишдан бўшатди.

— Бу ишлаб чиқариш буйруғи эди,— дейди М. Руҳиддинов. — Биз совхоз юристи билан маслаҳатлашиб, кадрлар бўйича буйруқ беришни 15 кунга кечиктирдик. Чунки бу муддат ичида боғча мудираси юқори ташкилотларга шикоят қилиши эҳтимолдан ҳоли эмасди.

Йўқ, Туймақулова бу орада ҳеч қаерга шикоят қилмади. 1988 йилнинг 11 январида кадрлар бўйича буйруқ билан вазифасидан озод қилинди. Бунга 1987 йил 23 декабрдаги совхоз маъмурияти, партия ташкилоти, касаба союз комитетининг қўшма йиғилиши асос қилиб олинди.

Ана шу буйруқдан кейин «ёз-ёз» бошланди. Х. Туймақулованинг район агросаноат бирлашмасига ёзган шикоятидан кейин юрист А. Тўраев иш билан танишиб, собиқ боғча мудирасини ишга тиклаш тўғрисида буйруқ тайёрлади: «Холида Туймақуловани ишдан бўшатиш тўғрисидаги совхоз маъмурияти берган иккала буйруқ қонунсиз деб топилиб, бекор қилинди ва Х. Туймақулова «Ниҳол» болалар боғчасига мудир этиб қайта ишга тикланди». Буйруқда шунингдек, мудира маъмуриятнинг ташаббуси билан ишдан бўшатилмайди, дейилади. Чунки унинг 3 нафар балоғатга етмаган, чунончи 1987 йилнинг 8 майида туғилган қизчаси бор. Бу эса Меҳнат ҳақидаги қонунлар кодексининг 197-моддасига зиддир. Бундан ташқари, Ҳ. Туймақуловани ишдан бўшатиш вақтида Паркент район агросаноат бирлашмаси билан келишилмаган, дейилади. Чунки, кодекснинг 241-моддаси 1-параграфига кўра мудира шундай ходимлар тоифасига кирадики, уларнинг ишдаги келишмовчиликлари юқори ташкилотлар томонидан ҳал қилинади. Сўнг буйруқнинг учинчи бандида Х. Туймақуловага 1987 йилнинг 26 декабридан мажбурий прогули учун айбдор шахслардан ўртача иш ҳақи ундириб берилсин, деб ёзилган.

1988 йилнинг 17 февралида айнан шунга ўхшаш буйруқ совхоз маъмурияти томонидан берилди. Шундай қилиб, Холида Туймақулова ишга тикланди.

Боғча ходимларининг гапига қараганда мудира шундан кейин баттар гердайиб кетди. «Кўрдиларингми, менинг кучимни, мен билан ҳазиллашманглар, бўлмаса...» деб кўкрак керадиган бўлди.

«Ёз-ёз» навбати қизларга ўтди. Чунки, очиқ партия йиғилишида мудиранинг ҳақиқий башарасини очиб ташлаган ходималар яна ўша мудира билан ишлашларига тўғри келаяпти.

— Мудирани ишга тиклаб, кейин бу ишни прокуратурага ўтказиб тўғри қилдик,— дейди РАПО юристи Аъзам Тўраев.— Иш бундан буён майдалашаверади, қолаверса, ўғирликларни орган ходимлари очишади.

Тўхтанг. Чамаси, ҳамма иш мана шу ерда лойқалашган. Юристнинг гаплари, далиллари тўғри, қонунда шундай дейилган. Бироқ, худди шу қонунда лавозимдор шахс жиноий ҳаракатларни содир этган бўлса ҳам юрист уни ишга тиклайверсин, бошини оғритмасдан сўнг бу ишни маъмурий органларга ўтказсин, ишқилиб, қандай қилиб бўлса ҳам ўзини масъулиятдан соқит қилсин, дейилмаган-ку? Боғча мудирасини амал курсисидан прокурор санкцияси орқали олгунларича унга бу курсини боғлаб қўйиш шартми?

— Эмизикли болангиз билан ишлаб қийналиб қолмадингизми?— сўраймиз Туймақуловадан.

— Қийналмадим, боғчага ҳам раҳбар керак эди. Совхоз директорининг илтимоси билан 4 ойлик боламни уйга ташлаб, ишга чиқишга мажбур бўлдим.

— Бу текшир-текширлар кўпайиб кетгандан кейин «ҳомиладорлик отпускангга чиққин» деб кўндирдим,— дейди директор Тожиддин Махамедов.— Ўрнига ҳозир Холида Аширматовани вақтинча мудир этиб тайинлаганмиз. Ҳозир боғча тинч, ишлар яхши кетяпти.

Боғча ходимлари эса эрта-индин Туймақулованинг отпускаси тугагач, яна ишга қайтишидан безиллашмоқда...

Холида Туймақулова республика тил ва адабиёт педагогика институтини битиргач, Коммунистик районидаги мактабда ўқитувчилик қилди. 1986 йилнинг кўкламида эса бирданига Паркент районидаги чекка хўжаликка қарашли болалар боғчасига мудир этиб тайинланган! Туймақулова ишга кириш тўғрисидаги аризани 22 март куни ёзган, совхозда уни ишга қабул қилиш ҳақида 21 март куни буйруқ берилди.(?)

Чамаси, районда унинг бу ерда ишлашини жуда хоҳловчи ўртоқлар борга ўхшайди. Туймақулованинг керилиши ҳам, шунча қилғиликни қилиб қўйиб, яна ишга тикланиши ҳам шундай мантиқни келтириб чиқармоқда.

Энди у билан район прокуратураси шуғулланаяпти. Ўйлаймизки, улар учун бу «иш»га сўнгги нуқтани қўйиш унчалик мураккаб кўчмайди...

Аброр ҒУЛОМОВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг махсус мухбири.

ҲОЛВА ДЕГАН БИЛАН ОҒИЗ ЧУЧИМАЙДИ

ЁКИ ОЛМАЛИҚ УЙСОЗЛИК КОМБИНАТИНИНГ ҚОЛОҚЛИК САБАБЛАРИ ҲАҚИДА

ТУРҒУНЛИК давридан мерос бўлган дабдабали иш услуби айрим жойларда ҳамон сақланмоқда. Кўпинча бирор объектни қурмоқчи ёки бирон бир юмушга қўл урмоқчи бўлсак, албатта, олдиндан ноғора чалиб, мажлисларда кўпиртирамиз, ҳали тухумини ёриб чиқмаган жўжа ҳисобидан келгусида оладиган тухумни хом чўтга солиб, ўзимизни овунтириб, халқни ишонтириб қўямиз. Лойиҳадаги ўша объект қанча меҳнат, қанча сарф-харажат билан қурилиб, ишга ҳам туширилади. Лекин бу объект дарров биз кутганчалик фойда келтирдими? Афсус бу саволга ҳамма вақт ҳам ижобий жавоб ололмайсиз.

«Олмалиқда бир йилда лойиҳа бўйича 126 минг квадрат метр уй-жойга етарли темир-бетон панел ишлаб чиқариш қувватига эга бўлган уйсозлик комбинати қурилади».

Бундан чамаси ўн йилча муқаддам бўлажак комбинат ҳақида ана шундай овозалар бўлган эди. Бундан олти йил муқаддам 1982 йилда қуриб битказилган комбинат давлат комиссияси томонидан фойдаланиш учун қабул қилиб олинди, (кечирасиз текшириш вақтида давлат комиссиясининг шу ҳақдаги акти топилмади). Аксинча комбинат ишчи комиссиясининг акти бўйича аъло баҳо билан фойдаланиш учун қабул қилинган экан. Мана шундан буён орадан олти йилдан кўпроқ вақт ўтди. Қизиқ, орадан шунча вақт ўтиб кетди-ю, лекин юқори баҳо билан қабул қилиб олинган комбинатнинг борйўғи 25 проценти ўзлаштирилди, холос. Аниқроғи лойиҳадаги қувват бўйича йил давомида 126 минг кавдрат метр панеллар етказиб бериш ўрнига ҳозир аранг 25—28 минг квадрат метр шундай маҳсулот бераяпти.

Областимизда шу жумладан Олмалиқда 2000 йилгача ҳар бир оилани алоҳида уй ёки квартира билан таъминлаш проблемаси кўндаланг бўлиб турган бир вақтда Олмалиқ уйсозлик комбинати раҳбарларининг (бошлиги В. Филлипов) бундай сусткашлик фаолиятини қандай изоҳлаш мумкин? Қачонки, Олмалиқ шаҳрининг ўзида аҳоли уй-жой танқислигини кескин сезаётган, айни маҳалда комбинат ишчи-хизматчиларидан 300 киши уй-жой шароитларини яхшилаб олиш рўйхатида турганини ҳисобга олсак, комбинат раҳбарларининг бунчалик хотиржам, тепса-тебранмаслик кайфиятлари билан келишиб ҳам, кечириб ҳам бўлмайди.

Энди шундай савол туғилади. Комбинат пудратчи ташкилот — «Узбекшахтастрой» трестига қарашли 1-механизациялашган кўчма колонна раҳбарлари таъбири билан айтганда аъло баҳога қурилган экан, нима учун комбинат коллективи лойиҳадаги қувватни бир неча йиллар давомида тўла ўзлаштира олмаяпти, мўлжалланган маҳсулотнинг лоақал ярмини ҳам етказиб беролмаяпти. Бунинг сабаби нимада?

Ўша вақтда, яъни ишчи комиссияси корхонани шунча камчилик билан қандай қабул қилиб олганлигига ақлинг бовар қилмайди. Бу ўта кетган беparволик, лоқайдлик, принципсизлик-ку. Шундай экан комбинатни ишлатувчилар қаерда эди? Ахир, комиссия составида фойдаланувчи маъмурият вакиллари бор эди-ку. Улар қаёққа қарашган? Қурилиш колоннаси раҳбарларининг «камчиликларини йўл-йўлакай тузатиб берамиз» деб берган қоп-қоп ваъдаларига ишонган бўлсалар керак. Мана энди ўша келишувчилик, қатъиятсизлик оқибатида азоб чекмоқдалар. Турғунлик даври учун хос бўлган бундай ҳайбаракаллачилик, ассосиз таваккалчилик «ҳозир рапорт бераверайлик, у ёғи бир гап бўлар» қабилида ёндашув қимматга тушмоқда. Бунда аввало комбинат коллективи қийналмоқда, қолаверса уй-жой қурилиши программасини амалга оширишда қўшимча қийинчиликлар юзага келмоқда. Бу биринчи сабаб. Иккинчи сабаби шундаки, комбинатда ишлаб чиқариш технологияси қўпол равишда бузиляпти. Бу маҳсулот ҳажми ва сифатига бўлган масъулиятни мутлақо ҳис этмаслик оқибатидир. Айрим мавсумларда ишлаб чиқарилган жами маҳсулотнинг қарийб 19—20 фоизи яроқсиз деб топилаётганлигини фақат шу билан изоҳлаш мумкин.

Ишлаб чиқариш технологияси занжирининг бош бўғини — бетон қоришмаси тайёрлаш цехидаги аҳволга бир назар ташлайлик. Бу ерда ўрнатилган ускуналар ҳамон тўла ишга туширилмаган. Фақатгина иккита бетон қориштиргич ишламоқда Афсуски, уларнинг қувватидан ҳам унумли фойдаланиш таъминланмаяпти. Агрегатлар билан икки сменада 300 кубометр қоришма тайёрлаш мумкин. Аслида бундай бўлмаяпти. Аранг 200 куб метр тайёрланяпти. Қоришма сифати ҳам талабга мутлақо жавоб бермайди. Нима учун? Чунки операторлар иши устидан етарли назорат йўқ. Уларнинг айримлари ишга ўта масъулиятсизлик билан ёндашиб қоришма тайёрлашда технология талабларига ҳар доим ҳам риоя қилмайдилар. Яъни тайёрлаш жараёнини қўпол равишда бузишади. Бундай бефарқликнинг оқибатида брак кўпайиб, комбинат экономикасига путур етказяпти. Фикримизнинг далили учун кўплаб мисоллар келтириб ўтиш мумкин. Масалан, панелнинг ҳажм оғирлиги 2350 килограмм бўлиши керак. Амалдачи? Кўпинча кам бўлмоқда. Ҳатто 2 минг килограммга етаретмас оғирликда тайёрланмоқда. Ахир бундай бетон плитани қандай қилиб сифатли дейиш мумкин? Ҳар бир панел қоришмага камида 100—110 килограмм цемент, 230 килограмм шағал кам солиш ҳоллари жуда кўп содир бўлади. Бундан коллектив қурилиш материалларини кўплаб иқтисод қилиб, тежамкорликдаги «ютуқлари» катта бўлса керак деб ўйларсиз? Асло-да. Бу соҳада ҳам оқсалаётганлиги кишини ҳайратга солади. Биргина ўтган йили 900 тонна цемент ортиқча исроф қилинган. Уни пулга чақсангиз катта маблағни ташкил этади.

Комбинатнинг бош корпусида ҳам технология жараёнларининг бузилиш ҳоллари тез-тез учраб турибди. Бу ерда асосий операциялар қўлда бажарилади. Бетонларни ташиш, қолипга қуйиш ва силлиқлаш каби оғир жисмоний юмушлар шундай амалга оширилмоқда. Бу эса аввало операциянинг бажарилиш муддатини чўзиб, маҳсулот сифатини кескин пасайишига олиб келяпти. Биргина ўтган йил давомида 1400 кубометр ёки 45 минг сўмлик темир-бетон панел маҳсулотлари брак деб топилди. Буни қарангки, брак маҳсулотларни асрайдиган алоҳида жой йўқ, деган баҳона билан уларни тайёр сифатли панеллар омборида сақлаб, шу ердан қурилиш майдонларига пешма-пеш жўнатиб турилибди. Хўш, бундай кўзбўямачилик кимга керак? Албатта қурилишга эмас, комбинат раҳбарларига керак.

Орзуга айб йўқ дейишади. Комбинат раҳбарлари ҳам яхши ният билан ўтган йиллари ўзларича 242 минг сўм фойда олишни мўлжаллаб қўйишган эди. Афсуски, қуруқ ҳолва деган билан оғиз чучимаслигини на комбинат бошлиғи В. Филиппов, на ишлаб чиқариш бўйича бошлиқ ўринбосари А. Н. Алеферчук ва бошқа масъул ходимлар тушуниб етишди.

Бу йилнинг ярми ўтиб қолганига қарамай деярли ижобий силжишлар бўлгани йўқ. Комбинат, ҳамон қолоқлар қаторида келяпти. Давлат планлари ой сайин бажарилмаяпти.

Бу камчиликларнинг содир бўлишига олиб келаётган сабаблар ҳақида ёзганда шуни таъкидлаш кераки, комбинатда коллективни ишга ижодий, виждонан муносабатда бўлишига эришиш, ишчи-хизматчиларнинг маҳсулот сифатини яхшилашга нисбатан масъулиятини кучайтириш, мавжуд имкониятлардан унумли ва самарали фойдаланиш, инсон омили ҳақида ғамхўрликни ошириш юзасидан амалий чоралар кўрилмаяпти. Бунинг оқибатида кадрларнинг қўнимсизлиги ортса ортяптики, камаймаяпти. Ишлаб чиқаришнинг кўпгина участкалари малакали мутахассислар соҳа билимдонлари билан етарли таъминланмаган, практиклар ва бошқа соҳа вакиллари ҳам техникавий раҳбарлик лавозимларида ишламоқда. Олмалиқ уйсозлик комбинати коллективи зиммасидаги муқаддас бурчни тўғри англаб, ўз ишини ҳозирги қайта қуриш даврининг юксак талаблари асосида йўлга қўйиши лозим. Областимизда, қолаверса Олмалиқда уй-жой программаси каби муқаддас режани амалга ошириш манфаатлари шуни тақозо этади.

А. ШАЙХОВ.

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ ЖАВОБ БЕРАДИЛАР

«ҚОҒОЗБОЗЛИК ҲАМОН ҲУКМРОН»

(1988 йил 20 январь)

ШУ САРЛАВҲАЛИ материалда Бекобод районида аҳолини уй-жой билан таъминлаш масалалари бўйича манфаатдор ташкилотларнинг вакиллари билан суҳбат эълон қилинган эди. Мақолада кейинги вақтларда районда аҳолини уй-жой билан таъминлаш масаласи билан етарли шуғулланилмаганлиги танқид қилинган, ҳозир яроқсиз бўлиб қолган айрим қоидалардан воз кечиш таъкидланиб, бу борада қатор таклиф-мулоҳазалар билдирилган эди.

Редакция халқ депутатлари Тошкент область Совети ижроия комитети бинокорлик ва архитектура ишлари бўлимининг мудири Б. Олимжонов имзоси билан юқоридаги мақолага жавоб олди. Унда халқ депутатлари Бекобод район Совети ижроия комитетининг раиси С. Холбеков томонидан билдирилган керамзит-бетон деворли монолит уйларни қуришни кўпайтириш ҳақидаги таклиф ўринли, деб топилган. Уй-жой программасини бажаришни таъминлаш мақсадида индустриал монолит уйларни бунёд этишга алоҳида эътибор берилади. Шу йўл билан 1988 йилда областда 21,2 минг квадрат метр турар-жойни фойдаланишга топшириш планлаштирилган. Ана шу мақсадда «Далварзин» совхозида 3; «Партия XXV съезди» совхозида 2,5; «Авангард» совхозида 4,5; «Победа» колхози территориясида 3 гектар ер ажратилган.

Район архитектори Б. Жўраев шундай фикр билдирганди: «... архитектура-лойиҳалаш топшириғини область ижроия комитети ҳузуридаги қурилиш ишлари ва архитектура бўлими беради... Юқори ташкилотдаги ўртоқларнинг келишга вақти бўлмайди, вақтлари бўлганда машина юбориб олиб келиш, олиб бориш, гирдикапалак бўлиш керак!.. Бизнингча, архитектура-лойиҳалаш топшириғи жараёнини район архитектураси ихтиёрига бериш керак...»

Жавобда айтилишича, Оҳангарон, Паркент, Нариманов, Янгиобод архитектура бўлимларига хўжалик ҳисоби ва ўз-ўзини маблағ билан таъминлаш асосида архитектура-лойиҳалаш топшириғини тайёрлаш ҳуқуқи берилган. Бошқа районлар архитектура бўлимларида хўжалик усулида ишловчи группаларни ташкил этиш юзасидан таклиф Ўзбекистон ССР Давлат план комитетига топширилган ва кўриб чиқилмоқда.

Бундан ташқари, қурилиш объектлари етарли бўлиб, маош фонди ташкил қилишга имкон бўлса, колхоз ва совхозларда архитектор штатини ташкил этишга рухсат берилди.

Район агросаноат бирлашмаси раисининг қурилиш бўйича ўринбосари Л. Панченко томонидан билдирилган мулоҳазалар ҳам ҳисобга олинган.

Колхозлараро қурилиш советининг раиси З. Рисдавлетов хутор системасини тугатишда ишга ижобий ёндашиш, бир қисм эски уйларни бузган ва кўчаларни реконструкция қилган ҳолда эски қишлоқларни янги посёлкаларга айлантириш ва экинзорларни сақлаб қолиш фикрини олға сурганди. Жавоб хатида худди шу йўналишда ишлар олиб борилаётгани, 50 ва ундан ортиқ хўжалик бўлган жойлар учун маданий-маиший объектлар ва инженерлик ишларини қўшиб, бош план тузишга рухсат берилгани қайд этилади.

Ташвишли сигнал

Ҳозирча олди олинди

Республикамиз пойтахти жамоатчилиги шаҳарнинг гўзал бурчакларидан бири — Анҳор канали бўйини ҳимоя қилишга отланди. Қачонлардир шу канал бўйида ботаника боғи бўларди. Эндиликда дам олиш зонаси ташкил этилган бўлиб, кўплаб шаҳарликлар бу ерда ҳордиқ чиқаришни ёқтирадилар. Тошкент шаҳар ижроия комитетининг бош архитектура-планлаштириш бошқармаси томонидан ишлаб чиқилган Анҳорни «ободонлаштириш» лойиҳаси жамоатчиликда катта ташвиш туғдирди. Чунки шу лойиҳага мувофиқ канал бўйида умумий овқатланиш пунктлари, турли хил аттракционлар қуриш назарда тутилган. Лойиҳа зимдан маъқулланди ҳам.

Анҳор бўйидаги боғга ер қазиш машиналари, ағдарма автомобиллар кириб, тупроқ ишлари бошланиб кетганидан дам олувчилар ҳайратландилар. Бу машиналар ҳатто йўлкаларни бузиб, яшил дарахтларни қўпора бошладилар. Бундан жамоатчилик катта ташвишга тушди. Натижада Ўзбекистон архитекторлар союзида лойиҳа очиқ муҳокама қилинди. Анҳор бўйидаги ишлар тўхтатилди. Энг яхши лойиҳа учун очиқ конкурс ўтказишга қарор қилинди. Бу лойиҳа Анҳор бўйини бузмасдан янада кўркам қилишга ёрдам бериши лозим. Бироқ жамоатчиликнинг тўла ғалабага ишончи йўқ. Ҳали ҳам техника шайланиб турипти, ишчилар буйруқни кутмоқдалар. Қандай буйруқ бериларкин!!

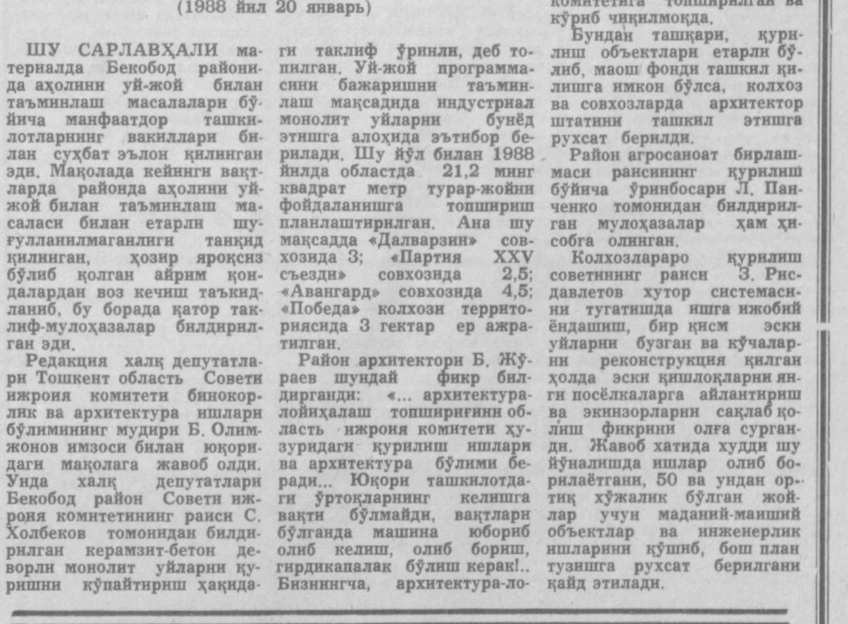

Суратда: Анҳор канали бўйини «ободонлаштириш» эмиш!!

С. Величкин, А. Кошкин фотоси.

(ЎзТАГ).

• ТОШКЕНТ ТЕАТРЛАРИДА •

Диққат: премьера!

«Боғчасарой фонтани»

АЛИШЕР Навоий номли Ўзбекистон ССР Давлат академик опера ва балет Катта театри коллективи ўз мухлислари эътиборига Б. Асафьевнинг «Боғчасарой фонтани» балет-спектаклининг премьерасини тақдим этди. А. С. Пушкиннинг машҳур поэмаси асосида яратилган мазкур асарни СССР халқ артисти Р. Захаров саҳналаштирди. Бош балетмейстер СССР халқ артисти Г. Измайлова бўлиб, СССР халқ артисти Д. Абдураҳмонова оркестрга дирижёрлик қилмоқда.

Спектаклдаги етакчи ролларни Қорақалпоғистон АССР халқ артисти З. Давлатмуродова ва Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Т. Бозоров ижро этишмоқда.

«Темир хотин»

АБДУЛЛА Қаҳҳор номидаги республика Давлат сатира театри санъаткорлари санъат ихлосмандларига ёш драматург Шароф Бошбековнинг «Темир хотин» номли комедиясининг премьерасини ҳадя қилди. Асарни театрнинг бош режиссёри, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби Носир Отабоев саҳнага қўйди.

Мазкур асарда қишлоқларда истиқомат қилувчи хотин-қизларнинг мураккаб турмуши қизиқарли воқеа-ходисалар орқали кўрсатилади, эскича урф-одатлар кулги воситасида фош қилинади. Спектаклдаги етакчи ролларни Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Г. Саъдуллаева, актёрлардан С. Қодирова ва бошқалар маҳорат билан ўйнашмоқда.

СУРАТЛАРДА: «Боғчасарой фонтани» ва «Темир хотин» спектаклларидан саҳналар.

М. НАЗАРОВ фотолари.

ПОРТРЕТЧИ РАССОМ КЎРГАЗМАСИ

Истеъдодли ёш рассом А. Маматова ўзининг серқирра ижоди билан тасвирий санъат мухлисларига танилиб қолди. У ҳозир портрет жанрида айниқса, самарали иш олиб бормоқда.

У яратган картиналар орасида ижодкор зиёлилар портретлари анчагина. Жумладан «Абдулҳамид Чўлпон», «Ойбек», «Бернора Қориева», «Кибриё Қаҳҳорова» каби портрет асарлари ўзининг бадиий композицияси ва услубий ранг-баранглиги билан ажралиб туради. Рассомнинг севимли шоир Абдулла Орипов портрети асари унинг яна бир ижодий ютуғи бўлди. Унда қаҳрамоннинг ички дунёси усталик билан очиб берилди.

Ана шу асарлар намуналари билан рассом А. Маматованинг Ҳамид Олимжон номидаги Адабиётчилар уйида очилган ижодий кўргазмаси орқали яқиндан танишиш мумкин.

С. ОДИЛОВА.

КОМСОМОЛГА БАҒИШЛАНДИ

Бутуниттифоқ Ленин комсомолининг 70 йиллиги олдидан жойларда меҳнат, партия ва комсомол ветеранлари билан учрашувлар бўлиб ўтмоқда. Республика пионер матбуоти ходимлари томонидан уюштирилган «Думалоқ стол» даврасидаги суҳбат ҳам шу санага бағишланди.

Таниқли партия ва давлат арбоби, Ўзбекистон ССР тарих ва маданият ёдгорликларини сақлаш жамияти правлениесининг раиси Н. А. Муҳиддинов бу учрашувда Ленин комсомолининг жанговар ва шонли йўли ҳақида батафсил гапириб берди. Унинг республикамизнинг тўнғич комсомоллари вакиллари ҳақидаги хотиралари тўпланганларда катта қизиқиш уйғотди.

Давра суҳбати давомида республикамиз экономикаси, фан ва маданияти тараққиёти масалалари хусусида ҳам фикр юритилди.

Н. А. Муҳиддинов «Ғунча», «Гулхан», «Совет мактаби» журналлари ҳамда «Юлдузча» нашриёти ходимларини қизиқтирган саволларга атрофлича жавоблар қайтарди.

А. АЛИЕВ.

РАНГ-БАРАНГ ОЛАМ

ҚАЙСАР КАСКАДЁР

● Бир неча йил аввал америкалик каскадёр Жон Манди Ниагара шаршарасидан бочкада сузиб ўтишга уриниб кўрган, лекин унинг бу қалтис нияти полициячилар томонидан тўхтатиб қўйилган эди. Ўша пайтда у бу трюки учун 500 доллар жарима тўлаган бўлса-да, ҳали ҳам ўз орзусидан воз кечмаган кўринади. Яқинда у барибир ўз режасини амалга оширди. Аммо, бу сафар унга «миллий паркка қонунсиз киргани учун» ва бундан олдинги суд қарорини менсимай ўз билганидан қолмаганини таъкидлаб, минг доллар жарима солишди. Қайсар Манди ўзи каби бочкада Ниагара шаршарасидан сузиб ўтган ва тирик қолганлар орасида еттинчи ўринда эканлиги билан фахрланиб юрибди.

ҲАММАНИНГ ЎЗ ЙИЛНОМАСИ...

● Ҳиндистоннинг деярли барча районларида юздан ортиқ турли календарь бор. Асосан, мамлакатнинг ҳар бир штати ўз йилномасини олиб боради. Ҳинд календарлари бир-биридан нафақат янги йилни нишонлашда фарқланади, балки ой номлари, ҳафта кунларида ҳам катта ўзгаришлар бор. Марказий ҳукумат энг кўп ишлатиладиган айрим календарларни бирлаштиришга анчадан буён ҳаракат қилиб келаётган бўлса-да, ҳамон, маҳаллий урф-одат ва анъаналар олдида ожизлик қилиб қолмоқда.

СОЯЛИ МУЗҚАЙМОҚ

● Америкалик Давид Минц иссиқ кунлари чанқоқни босадиган шунинг билан бирга, семириб кетаётган одамларга ҳам анча фойдали бўлган музқаймоқ... ўйлаб топди. Брикет таркибида на сут ва на қаймоқ бор. У соядан тайёрланади. «Тофутти» деб номланган музқаймоқда шакар ва ёғ моддалари ҳам оз миқдордадир.

САМОЛЁТДА ВИДЕОТЕКА

Солдатский шаҳрининг Ленин комсомоли номли маданият ва истироҳат боғидаги эски «ЯК-40» самолёти ичига жойлаштирилган «Юлдуз» видеотекаси хизматидан катталар ҳам, кичиклар ҳам баробар хурсанд бўлишяпти. Бу ерда кундуз куни асосан кичкинтойлар учун турли мультфильмлар намойиш этилади. Оқшом тушиши билан болалар ўрнини катталар эгаллашади. Улар турли мавзудаги бадиий ва ҳужжатли фильмлар томоша қилиб, маданий ҳордиқ чиқарадилар. Шунингдек боғда ташкил этилган «Романтика» клуби фаолияти ҳам диққатга сазовор. Яқинда бу ерда район бадиий ҳаваскорлик ансамбллари фестивали бўлиб ўтди. Ленин ва Димитров номли колхозлар, «Балиқчи» тажриба-намуна ишлаб чиқариш бирлашмаси бадиий ҳаваскорлик ансамбллари ҳамда «Коммунизм» колхозининг «Оқ олтин» фольклор ансамбли мазкур фестиваль ғолиби бўлдилар.

Г. ЙЎЛДОШЕВА.

Спорт

МУСОБАҚАЛАР, УЧРАШУВЛАР

ВЕЛОПОЙГА

● МИНСКДА критериум пойгаси бўйича мамлакат чемпионатининг якуновчи босқичида ригалик Улдис Ансонс ғолиб келиб, олтин медаль эгаси бўлди.

Минск мотовелозаводи совринн учун халқаро мусобақа программаси асосида дастлабки группа пойгасида 160 километрлик масофани киевлик С. Нефедов ҳаммадан олдин босиб ўтди. У сўнгги дақиқаларда тошкентлик Жамолиддин Абдужабборовни ортда қолдирди. Лекин Ж. Абдужабборов 245 километрлик кейинги босқичда мағлубият аламини олиб, биринчи бўлди.

САМБО

● РЕСПУБЛИКА шахсий команда чемпионати Бухорода ўтказилиб, унда 172 спортчи даврага чиқди. Команда ҳисобида Тошкент шаҳар вакиллари биринчи бўлишди. Унинг составида майдонга тушган А. Алиев (57 килограмм), К. Яшин (62 килограмм), Р. Файзулин (74 килограмм), И. Поздняков (90 килограмм)лар Ўзбекистон чемпиони унвонини қўлга киритдилар. Бухороликлар иккинчи, Хоразм полвонлари учинчи бўлишди. Тошкент области вакиллари бешинчи ўринда қолишди.

ЕНГИЛ АТЛЕТИКА

● СССР кубоги зонал мусобақалари Чирчиқ шаҳрида ўтди. Бунда областлар терма командалари сафида юзга яқин спортчи иштирок этди. Узунликка сакрашда А. Живицкий 7 метр 35 сантиметр, 100 метрга югуришда В. Дубровский 10,4 секунд, 400 метрга югуришда Н. Шакарова 58,5 секунд натижа кўрсатиб ғолиб келдилар. Бу кўрсаткичларнинг ҳаммаси СССР спорт мастери нормативидан юқоридир.

ЎСМИРЛАРНИНГ СПОРТ ЎЙИНЛАРИ

● БУГУН Фарғонада қизлар ўртасида велопойга мусобақалари тугаб республика ўсмирларининг иккинчи спорт ўйинлари программасининг 34-турига якун ясалади. 25 июнда Тошкентда енгил атлетикачиларнинг охирги тур мусобақалари бўлади. Поёнига етган 33 турдан сўнг 1069 очко тўплаган Тошкент шаҳар спортчилари олдинда боришмоқда. Тошкент области вакиллари ҳисобида 810 очко бор.

ОМАД КУЛИБ БОҚҚАНДА

Чирчиқдаги «Электрохимпром» ишлаб чиқариш бирлашмаси катализатор цехи бригадири Ҳ. Матчонов номини касбдошлари ҳурмат билан тилга оладилар. У меҳнатсеварлиги, катта-ю кичикка бирдек илиқ муомаласи билан ҳаммага ўрнак бўлмоқда. Илғор ишчи ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда Тошкент политехника институти Чирчиқ филиалининг 2-курсида таълим олаётир.

Яқинда Ҳ. Матчонов ҳаётида қувончли воқеа юз берди. Унинг омади келиб, 30 тийинлик лотерея билетига «Москвич-412» енгил автомашинаси ютиб олди.

Т. ҚЎРҒОНОВ.

ҲУРМАТЛИ ГАЗЕТХОНЛАР!

Кейинги пайтларда вақтли матбуот органларига қизиқиш тобора ортиб бораётганлиги сабабли уларга обуна қилиш соҳасида бир қанча ўзгаришлар амалга оширилди. Газетхонларга қулайлик яратиш, уларнинг истаган газеталарга обуна бўлишларини таъминлаш мақсадида шу йил январь ойидан бошлаб, почтамт алоқа бўлимлари ҳамда «Союзпечать» агентликлари янгича ишлай бошладилар. Улар аҳолидан барча марказий ва маҳаллий газеталарга чекланмаган миқдорда, йил давомида ҳамда исталган муддатга обуна қабул қилмоқдалар. Жумладан, «Тошкент ҳақиқати» газетасига ҳам истаган вақтингизда обуна бўлишингиз мумкин. Бунинг учун фақат камида 15 кун олдин обунани расмийлаштириб олишингиз лозим.

Сиз агар хоҳласангиз шу кунлардаёқ 1989 йил учун тўлиқ обуна бўлишингиз ҳам мумкин.

Бизнинг индекс: 64672. Обунанинг бир ойлик баҳоси 55 тийин, 3 ойга 1 сўм 65 тийин, 6 ойга 3 сўм 30 тийин, бир йилга 6 сўм 60 тийин.

Газетамизни мунтазам ўқиб бормоқчи бўлсангиз, шу кунларда обунани хотиржам расмийлаштириб қўйишни маслаҳат берамиз.

Навбатдаги қабул

«Тошкент ҳақиқати» газета редакцияси ҳузуридаги жамоатчи Совет ўзининг навбатдаги қабулини эртага — 23 июнь пайшанба куни соат 17.00 дан бошлаб ўтказади. Бу сафар меҳнаткашларни жамоатчилик Советининг аъзоси, 1-область Давлат нотариал конторасининг бошлиғи Мамлакат Амирова қабул қилади.

Жамоатчилик Совети қабулхонаси Ленинград кўчаси, 32-уй, 7-қават, 742-хонага жойлашган. Телефонлар: 33-40-48; 32-53-54.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» ЖАМОАТЧИ СОВЕТ ҚАБУЛХОНАСИ.

«[Тошкент ҳақиқати»нинг навбатдаги сони 24 июнда чиқади].

Редактор Н. НАСИМОВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

ЎҚИШГА МАРҲАМАТ!

ТОШКЕНТДАГИ 45-ТЎҚИМАЧИЛИК ЎРТА ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ
ТЎҚУВЧИ, ЙИГИРУВЧИ КАСБЛАРИНИ ЎРГАНИШ УЧУН
ҚИЗЛАРНИ

ЎҚИШГА ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

Ўқишга кириш имтиҳонларсиз, суҳбатлашиш йўли билан қабул қилинади.

Ўқишга қабул қилинганларга шинам ва қулай ётоқхонадан жой берилади.

Билим юрти юқори малакали тўқувчи касбини эгаллаб чиқиш кафолатини беради. 10-синфни битирган ўқувчилар касб эгаллаб чиқиш учун 1 йил ўқишади, уларга 70 сўм стипендия тўланади.

9-синфни битирган ўқувчилар 2 йил ўқиб касб эгаллаб чиқиш билан бирга тўлиқ ўрта маълумот ҳам оладилар ва ўқиш даврида давлат таъминотида бўладилар.

8-синфни битирган ўқувчилар 3 йил ўқиб касб ўрганиш билан бирга тўлиқ ўрта маълумот олиб чиқадилар ва ўқиш даврида давлат таъминотида бўладилар.

Билим юртидаги ўқиш даври умумий меҳнат стажига қўшиб ҳисобланади.

Машғулотлар — 1 сентябрда бошланади.

Ёшларнинг эркин ижод қилиш ва маънавий камолотга етиш, ҳаётда ўз ўрнини топа билишига кафолат берилади.

Билим юртига киришни хоҳловчилар қабул комиссиясига қуйидаги ҳужжатларни топширадилар: ариза, туғилганлик ҳақидаги гувоҳнома, маълумот ҳақидаги ҳужжат; характеристика, медицина справкаси (ўқув юртига кирувчилар учун мўлжалланган форма бўйича), 8 дона фотосурат ва агар 16 ёшга тўлган бўлса паспорт шахсан кўрсатилади.

ЙИГИТЛАРНИ БИРИНЧИ БОР ЎҚИШГА ТАКЛИФ ҚИЛАМИЗ!

Билим юртида Тошкент шаҳрида яшаб турган йигитлар учун тўқувчилар ва йигирувчилар экспериментал группалари ташкил қилинган.

Қабул шартлари — юқорида қайд қилинганидек.

Бизнинг адрес: 700070, Тошкент шаҳри, Фрунзе райони 2-Охунбобоев кўчаси, 68-уй (54, 57, 58, 98-автобуслар; 4, 7, 9, 11, 24, 28-трамвайлар; 3, 13, 16-троллейбусларнинг «Киров номли парк» бекати). Телефонлар: 55-78-28, 55-78-30.

Ҳар куни, якшанбадан ташқари соат 9 дан 16.00 гача, шанба кунлари соат 9 дан 14 гача билим юртининг касб танлаш кабинетида консультация олиш мумкин.

Ўзбекистон ССР Ҳунар-техника таълими давлат комитетининг

33-АВИАЦИЯ ЎРТА ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

1988-1989 ўқув йили учун

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

Учиш аппаратларининг слесарь-йиғувчиси, механика-йиғув ишлари слесари, ремонтчи-слесарь, парчинлаб иш бажарувчи, кенг профилдаги станокчи (токар, фрезерчи, чархловчи, сонли программа билан бошқариладиган станокларнинг оператори) тайёрлайди.

ЎҚИШГА 8-10 СИНФ МАЪЛУМОТИГА ЭГА БЎЛГАН ЙИГИТ ВА ҚИЗЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Ўрта мактабни битирган ўқувчилар учун ўқиш муддати — 6-10 ой.

Билим юртини тамомлагач ўқувчиларга тегишли касб бўйича малака олиб чиққани ҳақида диплом берилади.

Ўқувчилар ўқиш даврида 65 сўмдан стипендия оладилар.

8-синф маълумотига эга бўлган ўқувчилар учун ўқиш муддати — 3 йил. Билим юртини тамомлагач уларга тегишли касб бўйича малака олиб чиққани билан бирга ўрта маълумот ҳақидаги диплом берилади.

Ўқиш даврида ўқувчилар ётоқхона, 3 маҳал овқат, иш кийими ва ишлаб чиқариш практикаси даврида ишлаб топган меҳнат ҳақининг 50 проценти билан таъминланадилар.

Ўқиш муддати умумий меҳнат стажига қўшиб ҳисобланади.

МАШҒУЛОТЛАР РУС ВА ЎЗБЕК ТИЛЛАРИДА ОЛИБ БОРИЛАДИ.

Билим юртини битириб чиққанлар В. П. Чкалов номидаги Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмасига йўлланма оладилар.

Билим юрти спорт базасига эга. Унинг қошида волейбол, футбол, сузиш, бокс, эркин кураш бўйича спорт секциялари, авиамоделчилар, бадиий сўз тўгараклари, вокал-чолғу ансамбли, миллий чолғу асбоблар ансамбли, духовой оркестр, радиотўгарак, тасвирий санъат студиялари ишлаб турибди.

Билим-юртига кириш учун қуйидаги ҳужжатларни топшириш шарт: директор номига ариза, 8-синфни тамомлаганлиги ҳақидаги гувоҳнома ёки ўрта маълумот ҳақидаги аттестат, туғилганлик ҳақидаги гувоҳнома ёки паспорт, медицина справкаси 086/V форма-, 6 дона фотосурат (3х4 ва 4х5 см. ҳажмда).

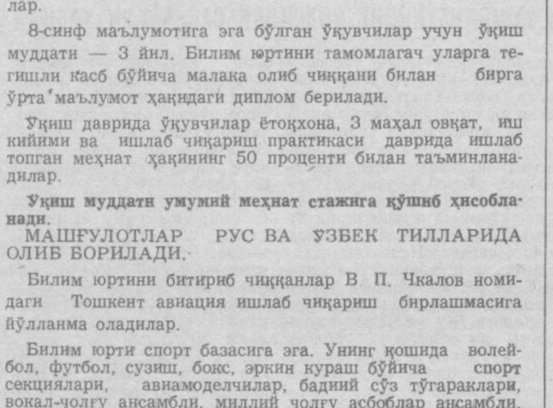

МАШҒУЛОТЛАР 1 СЕНТЯБРДАН БОШЛАНАДИ.

Бизнинг адрес: 700207, Тошкент шаҳри, Генерал Петров кўчаси, 331-уй (30, 8, 171-автобуслар; 6, 29-трамвайларнинг «С. М. Кадишев номидаги билим юрти» бекати). Телефонлар: 96-58-20, 96-39-72, 96-47-70.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА

22 ИЮЛДАН БОШЛАБ
СССРДА ЯНГИ ПРОГРАММАДАГИ

«ИНТЕРЦИРК-88» ГАСТРОЛЛАРИ

Томошаларда — Болгария, Венгрия, ГДР, Польша, Чехословакия, Куба, Монголия Халқ Республикаси сингари чет эл циркининг етакчи усталари иштирок этишади.

ПРОГРАММА 2 БЎЛИМДАН ИБОРАТ.

Томошалар — соат 19.30 да, шанба кунлари — соат 16, 19.00 да, якшанба кунлари — 12, 15, 18.00 да бошланади.

Олдиндан билет сотиш кассалари ишламоқда.

Коллектив бўлиб тушиш учун буюртмалар қабул қилинади.

Қишлоқ жойлардан келган томошабинларнинг буюртмаларига навбатсиз хизмат кўрсатилади.

Касса дам олиш кунисиз, ҳар куни соат 10 дан 20.00 гача очиқ.

Справкалар учун телефонлар: 44-35-91, 44-28-04, 44-35-84.

Тўйлар муборак!

Тўй тантаналарида маданий хизмат қилишга мослаштирилган ва замонавий репертуарга эга бўлган

АВИАСОЗЛАР МАДАНИЯТ САРОЙИНИНГ

«САМО» АНСАМБЛИ

Бахт ва шодлик оқшомини кўнгилдагидек ўтказишда ХИЗМАТИНГИЗГА ТАЙЁР!

Ансамблни кассага пул тўлаш йўли билан тўйхонага таклиф қилишингиз мумкин.

Буюртмалар олдиндан ҳар куни соат 17.00 дан Маданият саройининг 2-қават, 90-хонасида қабул қилинади.

Бизнинг адрес: Авиасозлар шаҳарчаси, Лисунов кўчаси, Авиасозлар маданият саройи (15, 23, 48, 72, 151, 154, 164-автобуслар; 3, 23-трамвайларнинг «Маданият саройи» бекати, метрода «Чкалов» станциясигача борилади).

ТОШКЕНТ САЁҲАТ ВА ЭКСКУРСИЯЛАР БЮРОСИ

«ЦЕЙ» — «КАХТИСАР» ТУРИСТИК БАЗАЛАРИДА ДАМ ОЛИШГА ТАКЛИФ ЭТАДИ

ОРЖОНИКИДЗЕ ШАҲРИ — ШИМОЛИЙ-ОСЕТИЯ АССРНИНГ МАЪМУРИЙ, ИҚТИСОДИЙ ВА МАДАНИЙ МАРКАЗИДИР. Унга 1784 йилда Ҳарбий-Грузин йўлини қўриқлаш учун Владикавказ қўрғони сифатида асос солинган. 1860 йилда у Владикавказ шаҳри деб ном олди. 1931 йилга келиб шаҳар Совет давлати ва партия арбоби Г. К. Оржоникидзе номи билан атала бошлади. 1936 йилдан эса шаҳар Шимолий-Осетия АССРнинг пойтахтига айланди.

Ҳозирги кунда Оржоникидзе — Шимолий Кавказнинг энг йирик маданий ва саноат марказларидан бири ҳисобланиб, ўзининг кўп сонли янги қурилишлари, саноат корхоналари, медицина муассасалари, кинотеатрлари, кутубхоналари, музейлари, техникумлари билан донг таратган.

Оржоникидзе шаҳри ҳақли равишда туризм марказларидан бири саналади. Ўнлаб Бутуниттифоқ ва маҳаллий дам олиш маршрутлари худди ана шу ердан бошланади.

Цей туристик базаси қўриқхона территориясида жойлашган бўлиб, қуёш нури, арчазор ўрмонлар қўйнида ғарқ бўлган; тоғ дарёлари, яқин масофадаги музликлар, осетин халқининг ёғоч ўймакорлик ёдгорликлари унинг кўрки, жамоли — буларнинг ҳаммаси туристларни бу гўзал манзилга чорлайди.

Туристлар уч-тўрт ўринли хоналарга жойлашишади, ўз-ўзига хизмат кўрсатувчи ошхонада овқатланишади. Цей туристик базасида бўлган вақтларида туристлар пиёда қизиқарли экскурсияларга чиқишади: Цей дарасига сайр уюштирилади, Эртаклар ўрмони, Альп ўтлоқларига мева ва ўсимликлар териш учун, Катта шовва ва «Турист чўққиси»га походга чиқилади.

Туристлар группаси Оржоникидзедан Шимолий Осетия пойтахти ҳақида қисқача маълумотлар олиб, Кахтисарга жўнаб кетади.

Туристлар саёҳат пайтида районнинг ҳайвонот ва ўсимлик дунёси, машҳур Кобан бронза маданияти, бу ердаги қазилмалар вақтида топилган археологик ашёлар (жаҳоннинг Австрия, Германия, Америка, Канада, Италия, Англия музейларида сақланмоқда) билан яқиндан танишадилар.

«Кахтисар» туристик базаси худди бургут уясини эслатади, субтропик ўтлоқлар ва серўт яйловлар ўртасида жойлашган. Туристик база Оржоникидзе шаҳридан 28 км. масофададир. Туристлар уч ўринли, ёзлик уйларда яшашади.

Туристлар маршрут пайтида Куртатин дарасида бўлиб, осетин халқи тарихи билан танишадилар.

Улар Пушкин ва Лермонтов мадҳ этган Ҳарбий-Грузин йўли бўйлаб мароқли экскурсияга чиқиб, Грузия пойтахти — Тбилиси шаҳригача борадилар. Туристлар ҳайқириб оқаётган Терек дарёсини, икки бошли Казбек деви, қиролича Тамара қароргоҳининг вайроналарини томоша қиладилар. «Кахтисар» туристик базасида туристларни кўпдан-кўп қизиқарли пиёда сайрлар, походлар кутади.

Самолёт билан бориш ва қайтиш, овқатланиш, жойлашиш, экскурсия хизмати кўрсатиш харажатлари путёвка қийматига киради.

Барча масалалар юзасидан қуйидаги адресга мурожаат қилинсин: Тошкент шаҳри, 78-алоқа бўлими, Намойишлар хиёбони, 5-уй.

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ («ТАШКЕНТСКАЯ ПРАВДА»)

БИЗНИНГ АДРЕС: 700083, ТОШКЕНТ ЛЕНИНГРАД КЎЧАСИ, 32.

Редактор ўринбосарлари — 335885, 325747, 337916. 325748; масул секретарь — 334808, 325353; секретариат — 325750; БЎЛИМЛАР: хатлар ва оммавий ишлар — 334048, 325354; идеология — 325778; саноат капитал қурилиш ва транспорт — 325749; қишлоқ хўжалиги — 325647; совет қурилиши — 325733; адабиёт ва санъат — 325553; маданият — 325767; социал масалалар — 325556; ахборот, спорт ва ҳарбий ватанпарварлик — 325645; эълонлар бўлими — 325727.

Р — 12844. А. 1625. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС: 64684. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12